

**Informacija ir konsultacijos,
skirtos šeimoms ir draugams,
netekusiems artimųjų eismo
įvykiuose
Anglijoje ir Velse**

Norėdami gauti didesnės pagalbos ir emocinės paramos, skambinkite mūsų pagalbos linija

0845 603 8570

arba rašykite šiuo el. pašto adresu:

helpline@brake.org.uk

Šią informaciją galite adresu : „www.brake.org.uk“
„www.brake.org.uk“ internete

Įvadas

Šiuo vadovu siekiama padėti Jums, jei kažkas iš artimųjų žuvo kelių eismo įvykyje, ar prižiūrite artimųjų netekusį žmogų. Šią medžiagą pateikė labdaros organizacija „Brake“ (stabdžiai), finansuojant Teisingumo ministerijai.

Ką dabar skaityti

Jei netekote artimųjų prieš kelias valandas ar dienas, atsiverskite skyrių, kurio pavadinimas „Kas dabar vyksta?“ (Jei jaučiate, kad negalite perskaityti tuojau pat, paprašykite to padaryti kito asmens.)

Kituose šio vadovo puslapiuose pateikta informacija ir patarimai įvairiais klausimais, su kuriais galite susidurti įvairiu metu.

Geltonojoje knygelėje, pridėtoje priekinėje vidinėje viršelio dalyje, pateikti patarimai, kaip susidoroti po tokio sukrečiančio įvykio pasekmėmis.

Kas gali Jums dabar padėti

Dėl emocinės paramos, informacijos ir praktinės pagalbos, kurią gali suteikti „Brake“ ir kitos agentūros dabar ar vėliau, skambinkite „Brake“ pagalbos linijos telefonu:

0845 603 8570 ar el. adresu: helpline@brake.org.uk arba atsiverskite skyrių, kurio pavadinimas „Naudingos organizacijos“.

Dėl informacijos apie paramą, kurios galite tikėtis iš policijos, atsiverskite 1-ąjį puslapį.

Jei Jums reikalingos papildomos šio vadovo brošiūros, skambinkite „Brake“ pagalbos linija 0845 603 8570.

Šį vadovą galite rasti el. adresu „www.brake.org.uk“ internete.

Turinys

**Jūsų kontaktai
ir pastabos**

1- 12

Kas dabar vyksta?

**Kas darosi
mylimojo žmogaus kūne**
13-16

**Kas nutiko
eismo įvykio metu** 17 - 18

Praktiniai klausimai

Žmonių informavimas 19-20

Laidojimas ir kremavimas
21-23

Teisiniai klausimai 24

Asmeniniai finansai 25-26

Žiniasklaida 27-29

Paminklai 30

**Jei eismo įvykis
įvyko užsienyje** 31

Baudžiamieji kaltinimai

**Policijos
tyrimas** 32-34

**Baudžiamojo persekiojimo
tarnyba ir Jūsų teisė
pateikti ieškinį** 35-36

Kaltinimų pateikimas 37

**Baudžiamieji
kaltinimai, kurie
gali būti pateikti
žuvus eismo įvykyje** 38-49

Turinys

Teisminės bylos

Atvykimas į teismą 50-52

Jei Jūsų esate kviečiamas
būti
liudininku 53

Teismo procedūros 54-60

Apeliaciniai skundai 61-62

Kalinio paleidimas 63-64

Apklausos 65-68

Jūsų nuomonė
apie Baudžiamojo
teisingumo sistema 69-70

Jūsų advokatas ir piniginės pretenzijos

Advokato samdymas 71

Prašymo teikimas dėl kompensacijos
71-72

Mirtinojo eismo įvykio ieškinių
tipai 73-74

Mirtinojo eismo įvykio ieškinių
procedūros 75-76

Darbas su
savo advokatu 77

Apmokėjimas už advokato paslaugas
78-79

Naudingos
organizacijos 80-84

Kiti „Brake“ katalogai

„Brake“ yra parengusi kitus nemokamus katalogus, kurie gali Jums padėti, atsižvelgiant į Jūsų aplinkybes:

„*Kažkas mirė kelių avarijoje*“ (vaikams ir jų globėjams skirta knygelė)

- *Informacija ir patarimai, patyrus mirtinas traumas Škotijos keliuose*
(Jei eismo įvykis įvyko šioje šalyje)
- *Informacija ir patarimai, patyrus mirtinas traumas Šiaurės Airijos keliuose*
(Jei eismo įvykis įvyko šioje šalyje)
- *Informacija ir patarimai, patyrus rimtas traumas kelių eismo įvykyje*
- *Kas vyksta intensyvios terapijos skyriuje?*

Bet kokius ar visus šiuos katalogus galite įsigyti paskambinę „Brake“ pagalbos linijos tel. 0845 603 8570 arba peržiūrėti internete www.brake.org.uk/support

Jūsų kontaktai ir pastabos

Jūsų kontaktai

Šioje ir kitoje lapo pusėje galite užsirašyti žmonių vardus ir telefonų numerius, su kuriais norite pasikalbėti per ateinančias savaites ar mėnesius.

Jūsų kontaktinis asmuo policijoje

Remiantis geriausios praktikos nuostatomis policija Jums turi priskirti Šeimos santykių specialistą (FLO). FLO - policijos pareigūnas, apmokytas suteikti pagalbą artimųjų netekusiems asmenims ir atlikti teisinės procedūras tuojau pat po eismo įvykio ir policijos tyrimo metu. Jei Jums nebuvo paskirtas toks specialistas, paprašykite tai padaryti, jei įmanoma. Nesvarbu ar Jūsų kontaktinis asmuo policijoje yra FLO, jie privalo Jums padėti įforminti neatidėliotinas procedūras: leisti pamatyti artimojo kūną ir atsakyti, jei įmanoma, į Jūsų klausimus, susijusius su eismo įvykiu. Jūsų kontaktinis asmuo policijoje taip pat turi informuoti apie policijos vykdomą tyrimą ir bylos nagrinėjimo datas bet kokiame teisme ir padėti Jums sąveikauti su žiniasklaidos atstovais.

Policijos kontaktinio asmens vardas, pavardė

Policijos komisariato telefono numeris

Mobiliojo tel. Nr. Pranešimų

gaviklis Laikas, kada

galima kreiptis

Jūsų teisė gauti policijos paramą

Remiantis Vyriausybės *Nusikaltimo aukų praktikos kodeksu* (5-asis straipsnis) reikalaujama, kad policija pateiktų Jums šį katalogą, kurį dabar skaitote, ir, jei kyla įtarimų, kad galėjo būti įvykdytas nusikaltimas, ji turi Jums paskirti FLO. Kodeksas taip pat nustato, kad policija turi Jus informuoti apie nusikaltimo įtariamųjų apklausas, pranešti Jums apie pateiktus kaltinimus dėl nusikaltimo, kuris susijęs su Jūsų byla, bei informuoti apie bylos nagrinėjimo datą bet kuriame baudžiamajame teisme pagal šiuos kaltinimus. Policijos standartai dėl santykių palaikymo su Jumis taip pat išdėstyti šiuose dvejuose dokumentuose: „*Šeimos santykių pareigūno vadovas*“ ir „*Kelių eismo įvykio mirties aplinkybių tyrimo instrukcijos*“. Visus tris dokumentus gali persisiųsti iš žiniatinklio el. adresu: „www.brake.org.uk/support“ arba kreipkitės į savo policijos kontaktinį asmenį.

Jei norite, Jūsų kontaktinis asmuo vietoj Jūsų gali pasikalbėti su kitais žmonėmis apie mirtį.

Kitoje lapo pusėje galite įrašyti daugiau kontaktų

Policijos pareigūnas, atsakingas už eismo įvykio aplinkybių tyrimą

(Vyr. tyrimo pareigūnas)

Vardas, pavardė

Tel.

Koronerio skyrius (žr. 65-ąjį psl.)

Vardas, pavardė

Tel.

Ligoninės ar morgo personalas

Vardas, pavardė

Tel.

Laidojimo organizatorius

Vardas, pavardė

Tel.

Liudininkų priežiūros padalinys

Vardas, pavardė

Tel.

Teisininkas, padedantis Jums tvarkyti kompensavimo**reikalus** (žr. 72-ąjį psl.) Vardas, pavardė

Tel.

**Labdaringos ir kitos Jums padedančios
organizacijos**(kontaktiniai duomenys
pateikti 80-ame psl.)

Organizcija

Vardas, pavardė

Tel.

Organizcija

Vardas, pavardė

Tel.

Organizcija

Vardas, pavardė

Tel.

Organizcija

Vardas, pavardė

Tel.

Jums padedantys sveikatos priežiūros specialistai

(žr. pridėtąją geltonąją knygele,
Kaip įveikti sielvartą, informacija, kaip susilaukti
tokios pagalbos)

Organizcija

Vardas, pavardė

Tel.

Organizcija

Vardas, pavardė

Tel.

Organizcija

Vardas, pavardė

Tel.

Dvasininkas ar dvasinis vadovas

Vardas, pavardė

Tel.

Šiuose tuščiuose puslapiuose galite užsirašyti klausimus, kuriuos norite pateikti, ir šių bei kitų žmonių suteiktą informaciją.

Taip pat naudinga saugioje vietoje laikyti bet kokių gautų raštų ar dokumentų kopijas.

A series of horizontal dashed lines for writing notes.

A series of horizontal dashed lines for writing.

A series of horizontal dashed lines for writing notes.

A series of horizontal dashed lines for writing.

A series of horizontal dashed lines for writing notes.

A series of horizontal dashed lines for writing.

A series of horizontal dashed lines for writing notes.

A series of horizontal dashed lines for writing.

Kas dabar vyksta?

Kas dabar vyksta?

Kas nutinka su artimojo žmogaus palaikais

Artimojo žmogaus kūno apžiūra	13
Lavono skrodimas	14
Artimojo žmogaus asmeninių daiktų gražinimas	16

Kas nutiko eismo įvykio metu

Apsilankymas eismo įvykio vietoje	17
Kaip mirė mano artimas žmogus?	17
Kodėl įvyko šis eismo įvykis?	18
Kas atsitinka transporto priemonėms, kurios dalyvavo eismo įvykyje?	18

Organų ir audinių donorystė

Galbūt norėsite pagalvoti apie savo artimojo žmogaus organų ar audinių donorystę, padovanodami gyvybę kitiems. Tai įmanoma, netgi jei Jūsų artimasis mirė kelkraštyje, o ne ligoninėje.

Jei norite apie tai pagalvoti, bet į Jus nesikreipė medicinos personalas, turite veikti greitai - paprastai per 24 valandas, nors kartais galima ir per 48 val. po mirties. **Skambinkite tel.: 0800 432 0559.**(Jei gyvenate pietų Velse, skambinkite tel.: 029 2074 4124.)

Jei mirusysis yra išreiškė norą tapti savo organų ir audinių donoru po savo mirties bei užsiregistravo organų donorų registre, tokiu atveju, medicinos personalui nereikia jokio žmogaus sutikimo, bet jie vis dėlto norės pasikalbėti su artimaisiais.

Organai ir audiniai pašalinami atsargiai, todėl tai netrukdo laidojimo ar kremavimo pasirengimui. Vis dar galite vėliau išvysti savo mylimo žmogaus kūną, jei norėsite.

Artimojo žmogaus palaikų apžiūra

Mirusiojo žmogaus palaikai perkeliami į ligoninės ar vietinės institucijos morgą.

Galite nuspręsti ar norite pamatyti savo artimojo palaikus. Norėdami apsispręsti, ir jei nematėte savo artimojo kūno ligoninėje ar kelkraštyje prieš mirtį, galite kreiptis į medicinos personalą, kad jie papasakotų apie Jūsų artimojo patirtas traumas ir kaip atrodo jo kūnas.

Kartais kelių eismo įvykiuose žuvę žmonės turi vos keletą matomų sužeidimų, nes jie vidiniai. Kartais jų kūnai būna labai sužalotas. Jei kūnas labai sužalotas, medicinos darbuotojai gali uždengti sužeistas vietas antklode. Galite paklausti, kokios kūno dalys bus uždengtos ar atviros. Kartais visas kūnas yra labai sužalotas, skiriasi jo spalva dėl vidinio kraujavimo ar nubrozdinimo.

Galite norėti pamatyti artimojo kūną, kad atsiveikintumėte. Arba prisiminti jį tokį, koks buvo. Viskas priklauso nuo Jūsų.

Galite paprašyti skirti laiko, kad galėtumėte apsispręsti. Jei artimojo kūnas ligoninėje, šiuo metu Jus palaikyti gali joje dirbantis artimųjų netekties specialistas arba

ligoninės kapelionas (dvasininkas). Galite pasiteirauti, ar tokia parama teikiama

Artimojo žmogaus palaikų lietimasis

Jei nusprendėte pamatyti artimojo palaikus, galite norėti juos paliesti. Jei norite tai padaryti, pasikalbėkite su policijos kontaktiniu asmeniu ar medicinos personalu. Kartais kelių eismo įvykiuose žuvusiųjų palaikai dėl sužeidimų būna trapūs arba palaikų negalima liesti dėl policijos vykdomo tyrimo. Jei paliesite artimojo palaikus, reikia prisiminti, kad jie bus šalti.

Artimojo žmogaus kūno tapatybės nustatymas

Policija kartais gali pareikalauti šeimos nario nustatyti mirusiojo tapatybę. Jei ji prašo tai padaryti, jie gali Jūsų gali paprašyti nustatyti artimojo tapatybę arba nustatyti ją pagal asmeninius daiktus. Jei nenorite matyti savo artimojo palaikų, bet Jūsų prašo nustatyti palaikų tapatybę, paprašykite policijos ar nebūtų kito žmogaus, kuris tai galėtų padaryti vietoj Jūsų. Be to, galite nustatyti palaikų tapatybę per vidinį stiklinį langelį arba fotografiją ar vaizdo įrašą.

Lavono skrodimas

Kai kas nors žūva kelių eismo įvykio metu, greičiausiai bus atliekamas lavono skrodimas. Tai - medicinis tyrimas, kad būtų nustatyta mirties priežastis. Paprastai jį atlieka specializuotas medicinos specialistas - patologas.

Lavono skrodimas atliekamas koronerio vardu.

Koroneris yra viešasis pareigūnas, tiriantis visus netikėtai įvykusios mirties atvejus (žr. 65-ąjį psl.)

Paprastai koroneris prašo patologo chirurginiu būdu atverti ir apžiūrėti palaikus. Tada palaikai vėl užveriami. Tai vadinamas invazinis skrodimas. Kai kurie žmonėms nepritaria invaziniam skrodimui dėl tikėjimo ar kitų priežasčių.

Jei tam prieštaraujate, turite kuo skubiau informuoti koronerį arba policijos kontaktinį asmenį, kurie gali atsižvelgti į Jūsų įsitikinimus. Be invazinio skrodimo nėra daug kitų alternatyvių būdų. Retais atvejais atliekamas palaikų skenavimas.

Atliekant lavono skrodimą, taip pat gali būti pridėta toksikologinė ataskaita. Tai reiškia, kad atliekamas kraujo ir kitų audinių tyrimas, kad būtų nustatyta, ar juose nėra jokių toksinų medžiagų, tokių kaip alkoholio ar narkotikų, kurios sukėlė mirtį.

Jūsų policijos kontaktinis asmuo gali nurodyti, kaip susisiekti su koronerio biuru. Kontaktinius duomenis galite užsirašyti 2-ame psl.

Atstovavimas lavono skrodimo ir antrojo skrodimo metu

Turite teisę, kad Jūsų interesus atstovautų kvalifikuotas medicinos darbuotojas lavono skrodimo metu. Jūsų atstovu gali būti bendrosios praktikos ar kitas Jūsų pasirinktas patologas. Jei informavote koronerį, kad pageidaujate turėti atstovą, Jums turi būti pranešta, kada ir kur bus vykdomas lavono skrodimas.

Jei Jūsų netenkina informacija dėl mirties priežasties, galite pareikalauti atlikti antrąjį skrodimą, kurį privačiai Jums atliktų pasirinktas patologas. Tačiau būtina gauti koronerio sutikimą.

Jei esate pasisamdęs advokatą (žr. 24-ąjį psl.), jis galės pateikti tokį pageidavimą Jūsų vardu ir nurodyti galimas išlaidas. Galite pasikonsultuoti ir su koroneriu.

Kai kuriais atvejais antrasis lavono skrodimas atliekamas kito asmens vardu, kuris kaltinamas dėl baudžiamojo teisės pažeidimo, susijusio su šia mirtimi.

Organų ir audinių saugojimas

Kai kuriais atvejais, atliekant lavono skrodimą, paimami mažų audinių mėginiai vadinami „audinių blokais“. Jie yra mažesni nei šešių milimetrų storio ir laikomi vaško ar dervos aplinkose. Iš jų, labai ploną audinio sluoksnį, plonesnį už plauko, galima padėti ant objektyvo stiklelio ir ištirti mikroskopu. Jie padeda patvirtinti mirties priežastį. Retais atvejais patologui gali reikėti laikinai išsaugoti ir atidžiau ištirti visą organą, kad jis galėtų patvirtinti mirties priežastį.

Atlikus lavono skrodimą, galite nuspręsti, ar bet kokius išsaugotus audinius ar organus perkelti į palaikus (dėl to gali būti atidėtos laidotuvės ar kremavimas), laidojamas ar kremuojamas vėliau (todėl galėsite anksčiau tęsti palaikų laidojimą ar kremavimą) arba patologas gali juos pašalinti gerbtinu būdu. Koroneris (žr. 65-ąjį psl.) turėtų išaiškinti Jums šias dvi pasirinkimo galimybes ir aptarti su Jumis, ką daryti. Kartais medicinos personalas pageidauja išsaugoti šiuos organus ir audinius tyrimo ir mokymo tikslais. Jie gali tai padaryti tik turėdami išankstinį mirusiojo žmogaus (jei jis buvo suaugęs) ar artimųjų sutikimą.

Organų ir audinių išsaugojimo teisė išaiškinta 2004 m. Žmogaus audinių įstatyme, kurį galite persisiųsti iš nurodytos svetainės: „www.brake.org.uk/support“. Koroneris ar patologas Jūsų atveju gali suteikti daugiau informacijos.

Laidojimo ar kremavimo atidėjimas

Laidojimas ar kremavimas vykdomas, jei turite koronerio sutikimą. Norėdami sužinoti, kiek laiko truks lavono skrodimas, arba turite prieštaravimų dėl laidojimo ar kremavimo atidėjimo, kreipkitės į koronerio biurą.

Lavono skrodimo ataskaita

Turite teisę gauti atlikto lavono skrodimo ataskaitos kopiją, paprastai nemokamai. Jei norite, galite ją peržiūrėti. Koronerio biuras gali pateikti prašymą, kad ji būtų nusiųsta Jūsų bendrosios praktikos gydytojui, kuris Jums ją ir išaiškintų. Patologas taip pat gali susitikti su Jumis jo biure ir aptarti šią ataskaitą. Kartais ši ataskaita teikiama tik atlikus tam tikras baudžiamąsias procedūras.

Jei artimasis mirė eismo įvykio vietoje, o ne ligoninėje, patologas gali Jums pasakyti, jei pageidausite žinoti, ar greitai įvyko mirtis.

Policija, ligoninės darbuotojai ar morgo personalas gali turėti asmeninių Jūsų artimojo daiktų, tokių kaip krepšys, mobilusis telefonas, drabužiai ar juvelyriniai dirbiniai. Galite pasiteirauti, ar jie turi tokių daiktų. Galite pasiimti visus, kai kuriuos arba visai neimti gražintinų daiktų.

Asmeniniai daiktai, ypač drabužiai, dažnai būna sugadinti ar ištepti krauju eismo įvykio metu. Prieš nuspręsdami, ar norite pasiimti tam tikrus daiktus, pasidomėkite jų būkle.

Jei pageidaujate, kad Jums būtų gražinti krauju ištepti daiktai, galite paprašyti gražinti tuos daiktus tokius, kokiais jie yra, arba pirma juos išvalyti. Kai kurie žmonės nenori, kad artimojo drabužiai būtų išvalyti, nes jame gali būti likęs to žmogaus kvapas. Policija gali taikyti tam tikrą mokestį, kad jie būtų išvalyti.

Jei artimasis mirė transporto priemonėje, galite paprašyti savo policijos kontaktinio asmens patikrinti, ar joje nėra asmeninių daiktų (pvz.: automobilio bagažinėje ar salono skyriuose), ir nurodyti juos gražinti Jums.

Kartais policija laikinai paima šiuos daiktus kaip atliekamo tyrimo įrodymus. Kai policija baigia tyrimą ir baudžiamąjį kaltinimą, šie daiktai gali būti Jums gražinti, jei to pageidausite.

Kai kuriais atvejais, gali būti neįmanoma pareikšti pretenzijos dėl pažeistų drabužių, nes medicinos ar morgo personalas juos išmetė.

**Policijos vadove „Šeimos santykių pareigūno instrukcijos“ dėl asmeninių daiktų gražinimo policijai patariama pasikonsultuoti su Jumis. Galite peržiūrėti šį vadovą svetainės adresu:
„www.brake.org.uk/support.“**

Daugelis žmonių brangina savo artimojo kvapą. Galite pageidauti išsaugoti jo(s) kvapą, laikydami jų dėvėtus drabužius, pvz.: pižamas, bekvapiame užtrauktuku užtraukiamame krepšyje.

Apsilankymas eismo įvykio vietoje

Jei nebuvote eismo įvykio vietoje, galite norėti aplankyti ją, kur įvyko nelaimė. Jei norite ten nuvykti, bet nežinote kur, tikslią vietą Jums gali nurodyti policijos kontaktinis asmuo, įspėdamas apie bet kokius galimus pavojus, tokius kaip automobilių stovėjimo problemos, pėsčiųjų prieigos apribojimai ar intensyvus eismas. Jie gali Jus palydėti į šią vietą, užtikrindami Jūsų saugumą ir atsakydami į Jūsų užduotus klausimus dėl šios eismo įvykio vietos.

Jei eismo įvykio vieta toli ir neprivažiuojama viešuoju transportu, policijos kontaktinis asmuo ar kitas pareigūnas gali Jus ten nuvežti. Galite to pageidauti, jei nevairuojate arba negalėsite ten nuvykti dėl patirto šoko, arba negalite važiuoti, nes eismo įvykio metu buvo apgadinta Jūsų transporto priemonė.

Eismo įvykio vietoje galite norėti padėti gėlių ar kažką kitą. Žr. 30-ąjį psl., kuriame pateikta informacijos apie atminimo simbolius pakelėse.

Kaip mirė mano artimas žmogus?

Jei pats (-i) nebuvote eismo įvykio vietoje, galite norėti sužinoti savo artimojo mirties aplinkybes. Galbūt Jus domins taikytas gydymas pakelėje ar ligoninėje, arba ką pasakė Jūsų artimas, ar buvo be sąmonės tuo metu.

Kartais galima susitikti ir pasikalbėti su žmonėmis, kurie suteikė pagalbą eismo įvykio vietoje, tokiais kaip medicinos seselė, gaisrininkas ar bet koks pilietis, suteikęs pirmąją pagalbą. Jei norite tai padaryti, Jūsų policijos kontaktinis asmuo sužinos, ar tai įmanoma. Kitu atveju, jis gali užduoti šiems žmonėms klausimus Jūsų vardu.

Jei Jūsų artimasis mirė ligoninėje, galite pasikalbėti su gydytojais ir medicinos slaugėmis, kurie (-ios) teikė gydymą. Ligonijų konsultacijų ir santykių tarnyba (PALS) gali Jums padėti tai atlikti. Galite kreiptis į šią tarnybą, skambindami tiesiai iš ligoninės, arba apsilankydami svetainėje: www.pals.nhs.uk Kitu atveju, Jūsų bendrosios praktikos gydytojas gali pasidomėti dėl suteikto gydymo ir jį paaiškinti.

Jei esate šeimos narys, Jums taip pat gali būti pateikta medicinos ataskaita, kurią parengė ligoninės personalas dėl taikyto gydymo. Jūs ar Jūsų advokatas (žr. 24-ąjį psl.) galite paprašyti, kad ją Jums įteiktų. Už ją gali būti nustatytas tam tikras mokestis. Šioje ataskaitoje gali būti nežinomų medicininių terminų, todėl norėtumėte išsiaiškinti juos su gydytoju arba juos Jums gali paaiškinti Jūsų bendrosios praktikos gydytojas. Negalėsite gauti pilnos gydymo ataskaitos, kol koroneris neužbaigs mirties aplinkybių tyrimo.

Kodėl įvyko šis eismo įvykis?

Įprasta, kad žuvusiojo artimieji iš karto nori žinoti, kas atsitiko. Policija atliks eismo įvykio tyrimą (žr. 32-ąjį psl.) Jei paaiškėja kaltinamasis, gali būti pateikti kaltinimai (žr. 35-ąjį psl.).

Policijos atliekamo tyrimo metu savo policijos kontaktiniam asmeniui galite bet kada pateikti bet kokius klausimus. Pradžioje jie gali turėti mažai informacijos bei negalės visko atskleisti, kol bus nebaigtas tyrimas.

Tačiau jie privalo pateikti visą teiktiną informaciją.

Kas atsitinka transporto priemonėms, kurios dalyvavo eismo įvykyje?

Jei mirusysis eismo įvykio metu buvo transporto priemonėje ar važiavo motociklu, juos reikia paimti policijos apžiūrai, taip pat bet kokias kitas transporto priemones, kurios dalyvavo eismo įvykyje. Policija apžiūri transporto priemones, kurios pareikalavo aukų eismo įvykio metu, kad nustatytų, ar nebuvo mechaninių gedimų ir surinktų daugiau informacijos apie eismo įvykio aplinkybes.

Transporto priemonės saugomos iki policijos vykdomo tyrimo pabaigos ir kol priimamas bet koks baudžiamasis nuosprendis. Kartais policija turi išardyti transporto priemones, kad nustatytų kas atsitiko. Jūsų policijos kontaktinis asmuo gali Jums pasakyti, kur saugomos transporto priemonės ir kas su jomis daroma. Jei nebuvote eismo įvykio vietoje, galite norėti pamatyti savo transporto priemonę. Galite paprašyti savo policijos kontaktinio asmens, kad padėtų tai padaryti. Daugelis eismo įvykyje dalyvavusių transporto priemonių būna labai apgadintos, nors ne visada. Parašykite savo policijos kontaktinio asmens, kad jis iš anksto Jus informuotų, kaip atrodo transporto priemonė.

Galite sumokėti už nepriklausomąją transporto priemonės apžiūrą, jei Jūs ar Jūsų advokatas (žr. 24-ąjį psl.) mano, kad tai būtina.

Jei norite tai padaryti, pasikalbėkite su savo policijos kontaktiniu asmeniu. Eismo įvykių tyrėjų sąrašas, kurie gali apžiūrėti transporto priemonę, pateiktas svetainėje: „www.itai.org“ arba skambinkite tel.: 0845 621 2066

Praktiniai klausimai

Praktiniai klausimai

Žmonių informavimas

Mirties registravimas	19
Pokalbis su transporto priemonės draudikais	19
Kaip pranešti kitiems	20

Laidojimas ar kremavimas

Laidojimo ar kremavimo organizavimas	21
Laidojimo namų direktoriaus paslaugos	21-22
Laidojimo vieta ir pelenai	22
Karstai ir įkapės	22
Apmokėjimas už laidotuves ir kremavimą	23

Teisiniai klausimai

Advokato samdymas	24
Testamentai	24

Asmeniniai finansai

Išmokos	25
Skolos	25
Kaip sustabdyti nepageidaujamą laiškų srautą	26

Žiniasklaida

Jūsų atvejis žiniasklaidoje	27
Policijos pagalba bendradarbiaujant su žiniasklaida	28
Pasirinkti nuotrauką ar namų vaizdo įrašą	28
Interviu su žurnalistu	29
Pateikti komentarą ar nusiskundimą dėl žiniasklaidos veiksmų	29

Paminklai/atminimo simboliai

Jeigu eisite įvykis įvyko užsienyje

Kaip Britanijos konsulas gali Jums padėti?	31
Apmokėjimas už laidotuves užsienyje ar palaiškų iš užsienio pervežimas į JK	31

Mirties įregistravimas

Jums nereikia įregistruoti mirties pačiam (-iai) eismo įvykio atveju. Koroneris (asmuo, tiriantis visas netikėtas mirtis) kreipsis į registratorių (asmenį, įregistruojantį mirties faktą), kad būtų atlikta registracija.

Prieš mirties registraciją, koroneris gali išduoti „laikinąjį pažymėjimą apie mirties faktą“. Šis pažymėjimas gali padėti sutvarkyti skubius finansinius reikalus, tokius kaip pinigų pervedimas iš įvairių banko sąskaitų ar pateikti prašymus dėl išmokų (žr. 25-ąjį psl.).

Gali būti keletas dalykų, kurių negalėsite atlikti iki mirties įregistravimo, pvz.: įvykdyti mirusiojo testamente išdėstyta valią. Koroneris informuos Jus, kad bus įregistruota

mirtis. Jūsų policijos kontaktinis asmuo gali nurodyti, kaip susisiekti su koroneriu. Pereikite į 65-ąjį psl., kuriame pateikta daugiau informacijos apie koronerį ir jo vaidmenį.

Bendroji vyriausybė informacija, ką daryti po mirties, pateikta svetainėje adresu: „www.direct.gov.uk“ ir įveskite įveskite žodį „death“ (mirtis)“ į paieškos laukelį.

Pokalbis su transporto priemonės draudikais

Jei miręs asmuo vairavo transporto priemonę, tokiu atveju Jūs arba kažkas kitas turi kreiptis į transporto priemonių draudimo bendrovę ir pranešti, kad minėtas asmuo mirė. Policija gali suteikti transporto priemonių draudimo bendrovei pagrindinius, jai reikalingus duomenis, tokius kaip kito vairuotojo duomenys. Draudimo bendrovei neturite pasakoti, kas įvyko eismo įvykių metu. Jums tereikia pasakyti, kad policija tiria eismo įvykio aplinkybes (žr. 32-ąjį psl.)

Transporto priemonių draudikas gali pasiūlyti Jums advokatą, kuris padėtų sužinoti, ar galite pateikti prašymą dėl kompensacijos. Patys turite nuspręsti nuspręsti, ar pasirinksite šį ar kitą advokatą. Žr. 72-ąjį psl., kuriame pateikta svarbi informacija pasirenkant reikiamą advokatą.

Bet kuriuo metu į Jus gali kreiptis į kitas transporto priemonių draudikas, siūlantis pinigus už kompensacijos dokumentų sutvarkymą, kuriuos turite pateikti. Tokiu atveju, primygtinai rekomenduojame nepriimti šių pinigų. Nepasirašinėkite jokių dokumentų, kuriuos jie Jums siūnia. Pinigų suma, kurią jie siūlo, gali būti daug mažesnė už tą sumą, kurią galėtumėte gauti Jūsų advokatas.

Kaip pranešti kitiems

Be artimųjų ir draugų gali būti kitų žmonių, kuriems reikia nedelsiant pranešti apie mirtį. Galite pranešti šiems žmonėms pats (-i) arba paprašyti kito asmens, kad tai padarytų. Tai gali būti šie žmonės ir organizacijos:

- darbdaviai (Jei dirbate, turite teisę nedelsiant pasinaudoti išėjimomis dienomis, mirus artimajam, arba Jus gali išleisti atostogų. Kai kurie darbdaviai ir profsąjungos taip pat yra įsteigusios labdaros fondus paremti mirusiųjų darbuotojų šeimas);
- mokyklos, koledžai ar vaikų darželiai (mokytojai gali suteikti vertingą paramą);
- gyvybės draudimo bendrovės ir pensijų fondai (Kuo anksčiau informuosite tas bendroves, tuo greičiau galėsite pateikti prašymus dėl išmokų);
- bankai ar statybos bendrovės;
- hipotekos ar paskolų teikėjai;
- nuomojimo patalpų savininkai;
- namų valdyba (jei miręs asmuo gyveno komunaliniame bute);
- komunalinių paslaugų teikėjai (pvz.: dujų, elektros ir ryšių tiekimo bendrovės), jei miręs asmuo gyveno vienas;
- Išmokų teikėjai (žr. 25-ąjį psl.)
- Mokesčių inspekcija ir Muitinė (jei miręs asmuo mokėjo mokesčius);
- Pasų išdavimo biurai (jei miręs asmuo turėjo pasą);
- Transporto priemonių ir vairuotojų licencijavimo tarnyba (DVLA) (jei miręs asmuo turėjo vairavimo pažymėjimą);
- socialiniai klubai, kuriuos lankė miręs asmuo.

Kai kurios vietinės savivaldybės suteikia paslaugą, perduodamos informaciją apie mirusįjį žmogų kitoms vyriausybiniams organizacijoms Jūsų vardu, todėl Jums nebereikia informuoti daugelio kitų žmonių. Galite apsilankyti savo vietinės savivaldybės tinklalapyje, kad įsitikintumėte ar tokia paslauga teikiama Jūsų teritorijoje arba apsilankykite adresu: „www.direct.gov.uk“ ir susiraskite antraštę „Tell Us Once“ (informuokite iš karto) arba pasikalbėkite su savo koroneriu ar registраторiumi.

Laidojimo ar kremavimo organizavimas

Laidojimas ar kremavimas vykdomas, jei turite koronerio sutikimą (žr. 15-ąjį psl.).

Artimieji giminės paprastai rūpinasi palaikų palaidojimu ar kremavimu, organizuoja laidotuvių apeigas ar susitikimą mirusiojo atminimui. Jei esate šių dalykų organizatorius, peržiūrėkite nurodymus, kuriuos miręs asmuo užrašė testamente (žr. 24-ąjį psl.) ar kitame dokumente, arba buvo perdavęs kitam asmeniui. Galite norėti pasikonsultuoti su kitais žmonėmis, kurie buvo artimi mirusiajam. Kremavimą galima atlikti, jei tam neprieštarauja artimieji. Jei miręs asmuo laikėsi tam tikrų religinių tradicijų, galima jų laikytis ir laidojimo metu.

Šiuo metu gali būti sunku priimti sprendimus. Gali būti lengviau priimti sprendimus ir pasidalinti užduotimis su artimaisiais šeimos nariais ar draugais. Netgi tos pačios šeimos nariai gali turėti skirtingus ar tvirtus įsitikimus, kas turėtų būti daroma. Gali būti naudinga aptarti galimybes ir kartu priimti sprendimus. Arba galite leisti sprendimus priimti kitiems žmonėms.

Kai kurie žmonės rengia daugiau nei vieną velionio pagerbimo renginį, todėl visi turi galimybę prasmingai su juo atsiveikinti.

Ritualinių paslaugų darbuotojai

Daugelis žmonių kreipiasi į ritualinių paslaugų darbuotojus dėl laidojimo ar kremavimo paslaugų. Be kitų dalykų, ritualinės paslaugos apima: palaikų priežiūra iki laidojimo ar kremavimo, karsto, įkapių ar urnos įsigijimas, bendravimas su kapinių ar krematoriumo darbuotojais Jūsų vardu, jei reikia, bei palaikų pervežimas.

Jei nusprendėte pasinaudoti tokių darbuotojų paslaugomis ir svarstote, kurį iš jų pasirinkti, galite rinktis darbuotoją, priklausantį ritualinių paslaugų asociacijai ir besilaikantį gerosios praktikos kodekso. Šios asociacijos gali pateikti savo narių sąrašus:

- Valstybinė ritualinių paslaugų darbuotojų asociacija
Tel.: 0845 230 1343 Tinklapis:
www.nafd.org.uk
- Valstybinė jungtinių ir nepriklausom ritualinių paslaugų darbuotojų draugija
Tel.: 0845 230 6777 Tinklapis:
www.saif.org.uk

Kai kurie žmonės nesinaudoja ritualinių darbuotojų paslaugomis, nes jie nori tvarkyti šiuos reikalus patys. Kiti renkasi tokius darbuotojus, kad jie suteiktų tik numatytas paslaugas, tokias kaip palaikų priežiūra. Galite pasikonsultuoti su labdaros organizacija „Natūralios mirties centras“, kaip tvarkyti šiuos reikalus. Apsilankykite adresu: „www.naturaldeath.org.uk“ arba skambinkite tel.: 01962 712690.

Kai kurie žmonės nesinaudoja ritualinių darbuotojų paslaugomis, nes šiuos reikalus tvarko dvasininkai ar dvasiniai lyderiai.

Kapinės

Vietinėje savivaldybėje ar ritualinių paslaugų darbuotojas gali pateikti Jums vietinių ar bažnytinių kapinių sąrašus. Kai kuriose kapinėse žmonės nebelaidojami. Kapinių prižiūrėtojai gali suteikti šią informaciją.

Be to, vis daugiau kapinių įrengiama miškingose vietovėse ir pievose. Jos priklauso vietinėms savivaldybėms, privatiems savininkams ir laukinės gamtos labdaros organizacijoms, kurios užtikrina natūralią kapinių aplinką, bei tuo pačiu šiuose žemės sklypuose auginami augalai ir plėtojama laukinė gamta. Natūralios mirties centre (žr. anksčiau) galima gauti tokių kapinių sąrašus.

Pelenai

Jei Jūsų artimojo palaikai kremuojami, jo(s) pelenai gali būti išbarstyti Jūsų pasirinktoje vietoje ar prisiminimo sode, palaidoti kapuose, ar saugomi pas Jus.

Karstai ir įkapės

Palaikai gali būti šarvuojami karstuose, kurie pagaminti iš įvairių medžiagų, įskaitant kartono. Be to, palaikai laidojami, juos galima įvynioti į įkapes. Karstus ir įkapes galite įsigyti iš ritualinių paslaugų darbuotojų, internetu ar pasigaminti patys. Palaikų įvyniojimui taikomos tam tikros taisyklės. Jei nesinaudojate ritualinių paslaugų darbuotojo paslaugomis, patarimus galite gauti kreipdamiesi į Natūralios mirties centrą.

Apmokėjimas už laidotuves ir kremavimą

Galite gauti paramą, kuria padengsite visas ar dalį laidojimo ar kremavimo išlaidų, jei:

- niekas neturi pinigų. (Kuo skubiau kreipkitės į vietinį darbo „Jobcenter Plus“ centrą, kad išsiaiškintumėte, ar valstybė gali Jums padengti lėšas. Informacijos visada galite rasti adresu: „www.direct.gov.uk“);
- miręs asmuo yra sudaręs įmokų kaupimo planą, pagal kurį padengiamos tokios išlaidos. Šis planas gali būti įtrauktas į darbo sutartį, asmeninį pensijos kaupimo ar sveikatos draudimo planą;
- miręs asmuo iš anksto sumokėjo už savo laidojimą ar kremavimą, mokėdamas nustatyto dydžio įmokas. (Pagal kai kuriuos mokėjimo planus, apmokama tik už nustatytų ritualinių darbuotojų suteiktas paslaugas.)

Jei negalite pasinaudoti šia parama, rinkite išlaidų kvitus, kad vėliau būtų galima pateikti prašymą dėl jų padengimo. Tai galėsite padaryti, jei bus nustatytas asmuo, atsakingas už mirtį, nes tokiu atveju, galėsite teikti prašymą dėl kompensacijos (žr. kitame ir 72-ame psl.).

Natūralios mirties centras gali patarti, kaip sumažinti laidojimo ar kremavimo išlaidas. Tel.: 01962 712690 arba apsilankykite adresu: „www.naturaldeath.org.uk“

Teisinių samdymas

Daugelis žmonių, praradusių savo artimuosius kelių eismo įvykiuose, nuo pat pradžių sėkmingai naudojami vieno ar kelių teisinių paslaugomis. Kuo anksčiau pasikonsultuosite su šiuo specialistu, tuo greičiau jie galės išnagrinėti Jūsų atvejį ir tuo turėsite daugiau galimybių, kad jie galės Jums padėti. Daugeliu atveju Jums nereikės mokėti už teisinių suteiktas paslaugas.

Įvairūs teisininkai specializuojasi skirtingose teisės srityse. Asmeninių traumų bylas nagrinėjantis teisininkas - būtent tas asmuo, į kurį galite kreiptis, norėdami išsiaiškinti ar galite pateikti prašymą dėl kompensacijos ir siekti bet kokių kitų išmokų (žr. 71-ąjį psl.). Kartais galite teikti prašymus dėl didelių išmokų sumų, todėl svarbu tai išsiaiškinti. Tai pat Jums būtina pasikonsultuoti su teisininku, kurio specializacija - tvarkyti testamentų bylas. Priklausomai nuo Jūsų aplinkybių, Jums gali būti naudinga pasikonsultuoti su teisininku dėl klausimų, susijusių su apklausa,

lavono skrodimu, baudžiamąja byla ar mirtimi, įvykusia užsienyje.

Svarbu pasinaudoti teisinių paslaugomis, kurie turi patirties konkrečioje teisės srityje.

Anksčiau padėjęs teisininkas, pvz.: perduoti namą, šiuo metu mažai kuo gali būti naudingas. Žr. 71-ąjį psl., kuriame patariame kreiptis į teisininkus, kurie specializuojasi kelių eismo įvykių ir asmeninių traumų nagrinėjimo bylose ir toliau patariama kreiptis į teisininką, kuris tvarko testamentų klausimus.

Testamentai

Jei esate mirusiojo šeimos narys arba buvote paskirtas jo atstovu, turite sužinoti, ar buvo sudarytas testamentas. Testamentų nuorašus gali turėti bankas ar mirusiojo advokatas arba Testamentų tvirtinimo tarnyba. Daugiau informacijos pateikta tinklalapyje „www.justice.gov.uk“, kuriame paieškos langelyje įveskite žodį „probate“ (oficialus testamento tvirtinimas).

Testamente paskiriamas asmuo (žinomas kaip „Testamento vykdytojas“), kuris laikomas mirusiojo turto (visko, kas buvo sukaupta) administratoriumi. Jis taip pat teikia nurodymus kaip paskirstyti turtą ir pinigus. Testamente taip pat gali būti nurodymai dėl laidojimo ar kremavimo bei laidotuvių organizavimo. Testamentai gali būti sudėtingi. Kartais nepaliekamas joks testamentas. Nesvarbu, yra ar nėra testamento, šios srities teisininkas gali patarti, ką turite atlikti. Nuosavybės ir turto teisininkų draugija suteiks informacijos, kas teikia minėtas paslaugas. Apsilankykite adresu „www.step.org“ arba paskambinkite tel.: 020 7340 0500.

Jei Jums reikalingos konsultacijos dėl testamento, bet neišgalite susimokėti teisininkui, kreipkitės į savo vietinį Piliečių konsultavimo biurą ar teisinių paslaugų centrą, kuriame šios paslaugos teikiamos nemokamai. Norėdami sužinoti, kur įsikūręs Jums artimiausias teisinių paslaugų centras, apsilankykite adresu: „www.lawcentres.org.uk“ arba skambinkite tel. 020 7842 0720.

Išmokos

Kai kurie žmonės turi teisę gauti išmokas, netekę artimųjų. Taip pat galite teikti prašymus dėl išmokų vadovaudamiesi bet kokia priežastimi, bet pareiškėja(s) turi būti asmuo, kurio partneris mirė, arba jį(s) gauti mažas pajamas ir auginti vaikus.

Jei miręs asmuo, gaudavo išmokas, tokias kaip valstybinę pensiją, arba ją gaudavote už jį, tokią kaip socialinę vaikų išmoką, turite pranešti socialinių išmokų tarnybai apie artimojo mirtį ir gražinti bet kokias išmokų knygeles.

Norėdami pateikti prašymą dėl bet kokių išmokų, kuo greičiau į vietinį socialinių išmokų tarnybą. Skambindami išmokų skyriaus pagalbos linijos tel. 0800 055 6688, galite sužinoti savo vietinio soc. išmokų skyriaus telefoną ir adresą. Galite taip pat apsilankyti tinklalapio adresu: „www.direct.gov.uk“, kuriame pateikta daugiau informacijos dėl išmokų. Dėl nemokamų konsultacijų galite kreiptis į Piliečių konsultacijų biurą (žr. 84-ąjį psl.)

Skolos

Jums gali neraminti skolos ar finansų valdymas. Jei Jums sunku gražinti paskolas (kreditinių kortelių ar hipotekos) ar susimokėti mokesčius (nuomos), neblogai kreiptis į atitinkamas organizacijas, kol mokėjimai dar nepradelsti. Tikriausiai Jums nepavyks atšaukti savo skolų, bet gal bus galima laikinai jas atidėti arba mokėti tik paskolos „palūkanas“.

Jei ketinate skolintis, įsitikinkite, kad Jums būtų pasiūlytos konkurencinga palūkanų norma.

Neignorukite mokėjimo sąskaitų ar skolų. Jei jas ignoruosite, galiausiai galite būti iškviestas į teismą. Norėdami pasikonsultuoti dėl skolų, skambinkite į valstybinę skolos tarnybos pagalbos liniją tel.: 0808 808 4000 arba apsilankykite adresu: „www.nationaldebtline.co.uk“.

Dėl sunkios finansinės padėties nemokamai galite kreiptis į Piliečių konsultacijų biurą (žr. 84-ąjį psl.). Jei teikiate prašymą dėl kompensacijos, kartais galima išmokos gali būti mokomos ir dalimis. Šiuo atveju Jums patarti gali teisininkas (žr. 71-ąsias psl.).

Kaip sustabdyti nepageidaujamą gaunamų laiškų srautą

Jūs gali erzinti, kai gaunate nepageidaujamų įprastinių ar elektroninių laiškų arba Jums skambina pardavėjai ir teiraujasi mirusiojo asmens. Vienas iš būdų sumažinti tokią galimybę - nemokamai užsiregistruoti Artimųjų netekusių asmenų registre. Skambinkite tel. 0800 082 1230 arba apsilankykite adresu: „www.the-bereavement-register.org.uk“

Taip pat galite sustabdyti nepageidaujamus pardavimo agentų skambučius, el. pašto pranešimus ir faksus, užsiregistruodami:

- Skambučių pasirinkimo tarnyba (0845 070 0707 arba „www.tpsonline.org.uk“)
- Elektroninių pranešimų pasirinkimo tarnyba (0845 703 4599 arba „www.tpsonline.org.uk“)
- Faksimilinių pranešimų pasirinkimo tarnyba (0845 0700 702 arba „www.tpsonline.org.uk“)

Galite pakartotinai užsiregistruoti šiose tarnybose kas keletą metų.

Anksčiau nurodytos tarnybos gali ir nesustabdyti visos nepageidaujamos korespondencijos, bet sumažins galimybę, kad ji bus siunčiama.

Jūsų atvejo nušvietimas žiniasklaidoje

Laikraščių, radijo ar TV programų žurnalistai dažnai nori nušviesti kelių eismo įvykius ir teismo bylas. Jie gali išspausdinti ar transliuoti Jūsų atvejį nesikalbėdami su Jumis arba Jie gali Jums skambinti, belstis į duris, užklausti Jus teismo posėdžio metu, kad pateiktumėte savo komentarą. Jie gali paprašyti mirusiojo nuotraukos ar namų vaizdo įrašo. Gali paprašyti duoti interviu ar Jus fotografuoti.

Įvairūs žmonės skirtingai reaguoja į žiniasklaidos dėmesį. Galite būti dėkingas už Jūsų atvejo nušvietimą žiniasklaidoje arba Jums tai gali nepatikti, ar jaustis nusivylusiam, kad negalima jo nušviesti žiniasklaidoje plačiau. Tai priklauso nuo Jūsų ar norėsite kalbėtis su žurnalistais, ar ne.

Galite norėti su jais pasikalbėti, kad iškeltumėte kelių eismo saugumo klausimus ar padėtumėte surasti lemtingo eismo įvykio liudininkus. Galbūt norėsite kalbėtis tik su išskirtiniais su žurnalistais. Galbūt nuspręsite nesikalbėti su žurnalistais dėl asmeninių priežasčių.

Jei į Jus žurnalistai nesikreipė, bet norite nušviesti savo atvejį žiniasklaidoje, galite į juos kreiptis. Žurnalistams galite skambinti, siųsti elektroninį pranešimą ar rašyti įprastu būdu. Be to, Jūsų teisininkas (žr. 24-ąjį psl.) ar policija (žr. kitą psl.) gali padėti bendrauti su žiniasklaidos atstovais.

Paklauskite savo policijos kontaktinio asmens (žr. 24-ąjį psl.), galbūt kai kurios informacijos nereikėtų skelbti žurnalistams. Jei yra asmuo, kaltinamas žmogžudyste, svarbu neteikti komentarų, kurie galėtų sukelti problemų policijos tyrimui, baudžiamajam procesui ar prašymui dėl kompensacijos.

Policijos pagalba bendradarbiaujant su žiniasklaida

Policija dažnai gali padėti kontroliuoti Jūsų santykius su žiniasklaida, ypač pirmosiomis dienomis po tragiškojo eismo įvykio ar bylos nagrinėjimo teisme. Policijos vadove „*Šeimos santykių pareigūno instrukcijos*“ nurodoma, kad policija kartu su Jumis turėtų sukurti „bendravimo su žiniasklaida“ strategiją, kurioje atsispindėtų Jūsų požiūris dėl eismo įvykio nušvietimo žiniasklaidos priemonėse. Šį vadovą galite persisiųsti iš šio tinklalapio: „www.brake.org.uk/support.“

Dažnai pati policija žiniasklaidos atstovams teikia pranešimus apie eismo įvykius ir informaciją apie teismuose nagrinėjamas bylas. Šią informaciją ji gali pateikti ir Jums. Jūsų policijos kontaktinis asmuo turėtų perduoti žiniasklaidos atstovams Jūsų raštu pateiktus pareiškimus, nuotraukas, kurias norėtumėte, kad išspausdintų, ar namų vaizdo įrašus, kuriuos norėtumėte, kad transliuotų. Kai kurias atvejais, policija taip pat organizuoja spaudos konferencijas eismo įvykiuose artimųjų netekusių šeimų vardu. Tai gali būti daroma teismo nagrinėjimo pabaigoje, ar ieškant liudininkų.

Pasirinkti nuotrauką ar namų vaizdo įrašą

Pasirinkdami mirusiojo nuotrauką ar namų vaizdo įrašą, kuri(s) būtų perduodamas žiniasklaidai, galite norėti pamąstyti, kaip jie būtų norėję, kad juos prisimintų. Jūsų policijos kontaktinis asmuo gali parengti nuotrauką spaudai, jei reikia, ir pakeisdamas ją - pvz.: išimti artimojo kadra iš grupinės nuotraukos.

Tik keletas šeimų sutiko duoti žiniasklaidai jau mirusio artimojo nuotrauką arba kai jie nepagydomai sirgo ligoninėje prieš mirtį. Jie taip padarė, nes kreipėsi į liudininkus, arba siekė parodyti visuomenei tragiškų kelių eismo įvykių baisumas. Galite paprašyti žiniasklaidos atstovų, kad pateiktą fotografiją jie naudotų specialiam tikslui ir tik kartą, pridėdant žodžius, ir daugiau jos nebenaudoti. Šią fotografiją galima duoti tik vienam ar daugeliui žurnalistų. Šiuo atveju Jums gali padėti Jūsų kontaktinis asmuo policijoje.

Patariame neduoti žiniasklaidos atstovams originaliųjų fotografijų ar namų vaizdo įrašų, nes taip galite jas prarasti. Naujienų skyriuose gali būti mažai tvarkos. Policija galėtų Jums padaryti keletą jų kopijų.

Interviu su žurnalistu

Gali būti sunku duoti žurnalistui interviu, ypač, jei jie yra svetimi žmonės, ir nori pasikalbėti, kaip jaučiatės. Ypač gali būti sunku duoti interviu, kuris transliuojamas per radiją ar televiziją. Jei nusprendėte pasikalbėti su žurnalistu, galima paprašyti, kad jie savo klausimus pateiktų iš anksto, arba pamąstyti, ką jie galėtų paklausti.

ei interviu duodate radijo ar televizijos stotyje, galbūt norėsite ten nueiti su draugu (-e), arba gal pageidausite, kad interviu būtų paimtas Jūsų namuose.

Pateikti komentarą ar nusiskundimą dėl žiniasklaidos atstovų veiksmų

Jei nesate patenkintas žurnalisto elgesiu ar manote, kad jis išspausdino ar transliavo kažką netinkamo ar neteisingo, galite pateikti nusiskundimą šio leidinio ar radijo ar TV stoties administracijai.

Jei norite pasiskųsti dėl leidinio, jį adresuokite redaktoriui ir leidėjui. Jei skundžiatės dėl TV ar radijo stoties, savo nusiskundimą adresuokite direktoriui. Kartis žiniasklaidos priemonės spausdina ar transliuoja atsiprašymą. Laikraštis ar žurnalas gali pasiūlyti išspausdinti Jūsų laišką.

Žurnalistai vadovaujasi valstybiniu gerosios praktikos kodeksu, kuris reikalauja gerbti artimųjų netekusių asmenų privatumą ir jausmus.

- Spaudos nusiskundimų komisijos gerosios praktikos kodeksas taikomas laikraščių ir žurnalų žurnalistams. Norėdami susipažinti su šiuo kodeksu ar pateikti skundą, nes, Jūsų manymu, jis pažeidė šį kodeksą, arba pateikti juos PCC informacinėje brošiūroje ar susisiekti su artimųjų netekusiais žmonėmis dėl žiniasklaidos dėmesio, prisijunkite prie tinklalapio adresu: „www.org.uk“ ar skambinkite tel. 020 7831 0022.
- Ryšių transliuotojų tarnybos kodekso reikalavimai taikomi TV ir radijo žurnalistams. Norėdami perskaityti šį kodeksą ir pakeiti skundą, jei manote, kad žurnalistas pažeidė šį kodeksą, prisijunkite adresu: „www.ofcom.org.uk“ arba skambinkite tel. 0300 123 3333.

Kai kurie asmenys, netekę savo artimųjų tragiškuose eismo įvykiuose, norės dalyvauti esimo saugumo kampanijose. 80 ir 81-ame psl. šiuo klausimu pateikta daugiau informacijos, kuri gali Jums padėti tai atlikti.

Pakelės atminimo simboliai

Kai kurie artimųjų netekę žmonės jų atminimui žūties vietoje nori padėti gėlių ir kitų dalykų.

Jie mano, kad tai svarbi gedulo išraiška. Tai priklauso nuo Jūsų sprendimo.

Daugelis vietinių savivaldos institucijų leidžia padėti mažus laikinus atminimo simbolius, tokius kaip gėles ar atvirutes. Kai kurios vietinės savivaldos institucijos duoda leidimus mažiems laikiniams atminimo simboliams, tokiems kaip lentelė žolyno pakraštyje arba, priklausomai nuo vietovės, didesni atminimo simboliai, tokie kaip suoliukas. Tačiau, kai kurios vietinės savivaldos institucijos neleidžia pastatyti nuolatinį ar didelių atminimo simbolių, o kai kurios riboja trukmę, kai gėlės gali būti padėtos tragiško eismo įvykio vietoje.

Jei norite gauti leidimą įrengti nuolatinį ar didelį atminimo simbolį pakelėje, turite pasikalbėti su atitinkamos vietinės savivaldos institucijos kelių priežiūros skyriumi, kad sužinotumėte nustatytus reikalavimus.

Gal norėsite paprašyti savo policijos kontaktinį asmenį, teisininką ar vieną iš paramos agentūrų darbuotojų, kurie nurodyti pridėtos geltonosios knygelės „*Kaip įveikti sielvartą*“ 16-18-ame skyriuje, kad jie Jūsų vardu pasikalbėtų su vietos savivaldos institucija apie atminimo simbolius pakelėse.

Jei atvirukus ar užrašus prideda kiti žmonės, galite paprašyti, kad Jūsų policijos kontaktinis asmuo, praėjus tam tikra laikotarpiui, juos paimtų ir gražintų Jums.

Atminimai žiniatinkliuose

Kai kurie artimųjų tragiškuose eismo įvykiuose netekę žmonės sukuria žiniatinklį mirusiojo atminimui, kuriame spausdina prisiminimus, eilėraščius, fotografijas ar vaizdo įrašus. Be to, veikia keletas organizacijų, kurios galėtų suteikti šias paslaugas nemokamai ar už mažą kainą.

„Brake“ pagalbos linija gali sujungti Jus su tokiomis organizacijomis, todėl skambinkite tel.

0845 603 8570.

Jei eismo įvykis įvyko užsienyje

Jei artimas Jums žmogus mirė užsienyje, gali kilti daug keblumų, tokių kaip kalbos barjeras ir skirtingos teisinės procedūros. Tokiais atvejais paramą gali suteikti Britanijos konsulato personalas, įsikūręs Britanijos ambasadoje, atstovybėse ir konsulatuose užsienyje, bei Užsienio ir Sandraugos reikalų ministerijos (FCO) konsuliniame direktorate.

Jei nežinote su kuo galėtumėte pasikalbėti, Jūs arba Jūsų policijos kontaktinis asmuo galėti paskambinti į šią ministeriją tel. 020 7008 1500.

Jūsų policijos kontaktinis asmuo ar teisininkas (žr. 24 psl.) galės pasikalbėti su šiais pareigūnais Jūsų vardu, jei paprašysite.

Kaip Britanijos konsulatas gali Jums padėti?

Šie pareigūnai gali padėti tokiu būdu. Jie gali:

- padėti organizuoti kremavimą ar laidotuvės toje šalyje, kurioje žuvo Jūsų artimasis, arba padėti grąžinti jo palaikus į JK.
- padėti pervesti pinigus iš JK, kad būtų apmokėtos bet kokios būtinos išlaidos;
- informuoti apie bet kokias procedūras, kurias atlieka vietiniai pareigūnai, tokias kaip lavono skrodimas ar policijos tyrimas, ir padeda jas suprasti ir spręsti Jums iškilusias problemas;
- pateikti kontaktinius vietinių vertėjų ar teisininkų numerius ir suteikia bet kokią informaciją apie prieinamą teisinės pagalbos vietinį finansavimą;
- palaikyti ryšį su Jumis, taip pat sujungti su bet kokios paramos grupėmis.

Britanijos konsulato personalas negali tirti mirties atvejų nei teikti teisinės pagalbos. Jei iškyla nesklandumų dėl teisinių klausimų, JK esantis teisininkas, turintis patirties spręsdamas mirties atvejus užsienyje, gali Jus pakonsultuoti (žr. 24-ąją psl.)

Apmokėjimas už laidotuves užsienyje ar palaikų iš užsienio pervežimas

FCO negali apmokėti Jūsų išlaidų užsienyje, tokios kaip laidojimo ar artimojo pervežimo išlaidos. Tačiau tokios išlaidos gali būti grąžintos, pateikus prašymą dėl kompensacijos arba draudimo polisą, tokį kaip kelionės draudimas. Todėl svarbu saugoti visus išlaidų kvitus ir pasitarti su teisininku (žr. 24-ąją psl.)

Baudžiamieji kaltinimai

Baudžiamieji kaltinimai

Policijos tyrimas

Pateikti pareiškimą	32
Fiziniai įrodymai	33
Medicininiai įrodymai	33
Jei eismo įvykis įvyko važiuojant į darbą	33
Policijos ataskaita	34

Baudžiamojo persekiojimo tarnyba ir Jūsų teisė pateikti ieškinį

Baudžiamojo persekiojimo tarnyba	35
Susitikimas su baudžiamojo persekiojimo tarnyba	36
Nukentėjusiojo asmeninis pareiškimas	36

Baudžiamieji kaltinimai

Kaltinimų pateikimas ir užstato teikimo galimybė	37
Kaltinimų pakeitimas	38-
36	

Baudžiamieji kaltinimai, kuriuos galima pateikti po žūties kelių eismo įvykyje

Žūtis dėl pavojingo vairavimo	38
Žūtis dėl nerūpestingo ar neatidaus vairavimo	39
Žūtis dėl nerūpestingo vairavimo	40
išgėrus ar pavartojus narkotikų	41
Žūtis dėl vairavimo: neturint vairuotojo pažymėjimo, kai jis atimtas ar draudimo	42
Kaltinimai žmogžudyste ir netyčiniu nužudymu	43
Neatsakingas ar pašėlęs vairavimas, sukėlęs kūno sužalojimą	43
Bendrasis nužudymas dėl neatsargumo ir žmogžudystė	44
Netyčinis nužudymas, kurį sukėlė didelis bendrovės darbuotojų neatsargumas	44
Transporto priemonės naudojimas sunkinančiomis aplinkybėmis	45
Teisės pažeidimas, kad nebuvo sustota ir nepranešta apie eismo įvykį	45
Kaltinimai dėl nužudymo, vairuojant netvarkingą transporto priemonę	46
Kaltinimai, kuriuose neminima mirtis ar sužeidimas	47
Vairavimas be vairuotojo pažymėjimo	48
Vairavimas, kai vairuotojo teisės atimtos	48
Vairavimas be draudimo	48

Kaltinimai pareikšti žmonėms, kurie nevairavo:

Bendrininkavimas ir blogo kurstymas	49
-------------------------------------	----

Privatus patraukimas baudžiamojon atsakomybėn	49
--	----

Policijos tyrimas

Policija tiria kelių eismo įvykius. Policija įpareigota surinkti eismo įvykio aplinkybių įrodymus ir perduoti juos Baudžiamojo persekiojimo tarnybai. Policijos tyrimas gali trukti keletą mėnesių.

Pateikti pareiškimą

Policija gali priimti pareiškimus iš daugelio įvairių žmonių. Jei dalyvavote kelių eismo įvykyje, matėte, kaip jis įvyko, arba matėte transporto priemones prieš ir po susidūrimo, Jūs galite paprašyti pateikti savo parodymus. Jei nedalyvavote kelių eismo įvykyje, bet žinote, ką Jūsų artimasis veikė savo mirties dieną, Jūs galite paprašyti pateikti savo parodymus. Jei pateikiate parodymus, policija juos užrašys ir gali įrašyti.

Jei pateikėte parodymus, teisininkas arba daugiau nei vienam teisininkas gali pageidauti pasikalbėti su Jumis. Tai - esminė tyrimo dalis ir padeda teisininkams suprasti Jūsų pateiktus įrodymus. Jūsų kontaktiniai duomenys lieka konfidencialūs - jie nebus perduoti nusikaltimu kaltinamajam asmeniui.

Galima, kad Jūsų giminaitis ar draugas dalyvautų apklausoje ir Jus palaikytų. Jei norite, kad Jus palydėtų, paklauskite, ar tai galima padaryti.

Jei turite specialiųjų komunikacijos poreikių, taip pat turite teisę pasinaudoti vertėjo ar kito padėjėjo paslaugomis.

Jei pateikėte pareiškimą, Jūs galite pareikalauti, kad pateiktumėte įrodymus teismui. Prašome vadovautis informacija dėl įrodymų pateikimo teisme ir parama, kuria galite pasinaudoti.

Fiziniai įrodymai

Eismo įvykio tyrimo pareigūnai, kurie yra paprastai specialiai apmokyti, arba kitų specialiųjų tarnybų darbuotojai tiria eismo įvykio aplinkybes, kad nustatytų jo priežastį ir surinktų įrodymus. Šie ekspertai gali fotografuoti, atlikti matavimus ir įrašyti eismo įvykio vietą ir apžiūrėti jame dalyvavusias transporto priemones (žr. 18-ąjį psl.) Jie gali apžiūrėti eismo įvykyje dalyvavusių žmonių asmeninius daiktus, tokius kaip mobilūs telefonai.

Medicininiai įrodymai

Medicininis įrodymus gali pateikti personalas, kuris pasirūpino artimuoju eismo įvykio metu ar ligoninėje ir patologas, kuris atliks lavono skrodimą (žr. 4-ąjį pav.) Medicinos įrodymais gali būti eismo įvykyje dalyvavusių vairuotojų alkoholio ir narkotinių medžiagų kraujyje kiekio nustatymo tyrimai.

Jei eismo įvykis įvyko važiuojant į darbą

Jei eismo įvykis įvyko važiuojant pakeliui į darbą, į tyrimą gali būti įtrauktas ir sveikatos ir darbo saugos specialistas (HSE). HSE inspektorių tikslas - nustatyti, ar darbdavys yra parengęs ir užtikrino efektyvias sveikatos ir darbo saugos procedūras ir jomis buvo vadovaujama. Tyrimas paprastai bus atliekamas kartu su policija. Policija galės Jus informuoti, ar tyrime dalyvauja HSE. HSE prieš darbdavį gali imtis priverstinių vykdymo veiksmų. Daugiau informacijos apie HSE dalyvavimą galite gauti internetiniu adresu: www.hse.gov.uk

Ar galiu pamatyti policijos ataskaitą?

Kai policija tyrimas baigtas, visi įrodymai pateikiami ataskaitoje ir perduodami Baudžiamojo persekiojimo tarnybai (žr. kitame psl.). Jūs neturite teisės pamatyti šios ataskaitos, tačiau galėsite gauti jos kopiją. Ją galėsite gauti, kai bus baigta baudžiamasis teismo procesas.

Jei norite gauti kopiją, Jūs arba samdomas teisininkas (žr. 24 psl.) gali paprašyti policijos. Neaišku, ar už ją reikės mokėti. Jei buvo patirtos išlaidos ir siekiate gauti kompensaciją, Jūsų teisininkas gali reikalauti grąžinti patirtas išlaidas, kaip Jūsų ieškinio teikimo dalį.

Prieš perskaitydami policijos ataskaitą, galite paklausti savo teisininką ar policijos, kas joje pateikta. Policijos ataskaitose dažnai būna pateikiamos nuotraukos, nufotografuotos eismo įvykio metu ir detalus apklausos aprašymas su eismo įvykio liudininkais. Gali būti įmanoma, kad policija ar Jūsų teisininkas pašalins informaciją, kurios nenorėtumėte matyti ar perskaityti.

Tragiškų eismo įvykių tyrimo standartai išdėstyti policijos dokumente „*Tragiškų kelių eismo įvykių tyrimo vadovas*“. Galite peržiūrėti šį vadovą tinklalapio adresu: „www.brake.org.uk/support“.

Baudžiamojo persekiojimo tarnyba

Baudžiamojo persekiojimo tarnyba (CPS) atsakinga už baudžiamųjų bylų tyrimus, kuriuos atlieka Anglijos ir Velso policija. Ji veikia regioniniuose padaliniuose. Jei policijos tyrime nurodoma, kad asmens, kelių asmenų, ar atskirais atvejais grupės veiksmai yra nusikalstami, CPS gali rekomenduoti policijai pateikti kaltinimus. Baudžiamojo persekiojimo tikslas - nustatyti, ar asmuo nepažeidė įstatymo ir atitinkamai jį nuteisti.

CPS teisininkai, vadinami prokurorais, taiko du pagrindinius metodus, kuriais nusprendžiama, ar asmuo turi būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn:

1. Turi būti pakankamai įrodymų, kad būtų galima pateikti kaltinimą. Tai reiškia, kad labiau tikėtina, kad asmuo bus pripažintas kaltu. (Tai skiriasi nuo metodo, kuriuo teismas nusprendžia, ar asmenį reikia pripažinti kaltu. (Teismas turi nuteisti žmogų, jei jis tikrai kaltas.)
2. Turi būti visuomeninis interesas patraukti asmenį baudžiamojon atsakomybėn. Jei kažkas mirė dėl nusikaltimo, viešasis interesas - baudžiamasis persekiojimas.

Remiantis įrodymų apžvalga, CPS parenka tinkamiausią kaltinimą, atitinkantį bet kokio teisės pažeidimo rimtumą ir apimtį.

CPS veikia visuomeninio intereso vardu, ne nukentėjusiojo ar jo šeimos vardu. Tačiau, priimant sprendimą, ar baudžiamasis persekiojimas atitinka viešąjį interesą, CPS įvertina visus požiūrius, kuriuos Jūs ar kiti asmenys pateikė Nukentėjusiojo asmeniniame pareiškime. (žr. kitą puslapį).

Ar Jūsų atveju bus pateiktas baudžiamasis persekiojimas, priklausys nuo eismo įvykio aplinkybių.

Jei CPS ketina apkaltinti asmenį teisės pažeidimu, tai bus nagrinėjama Magistratų teisme. Tai turi būti padaryta per šešis mėnesius, kai buvo pateikti teisės pažeidimo įrodymai. Rimtesni kaltinimai gali būti pateikti vėliau.

Susitikimas su baudžiamojo persekiojimo tarnyba

CPS gali susitikti su Jumis pagal Nukentėjusiųjų programos reikalavimus, jei rimti kaltinimai bus nagrinėjami Baudžiamajame prisiekusiųjų teisme. CPS išaiškins pateiktus kaltinimus, patars, kaip užpildyti Nukentėjusiųjų asmeninį pareiškimą (žr. toliau) ir atsakys į klausimus. Jūsų policijos kontaktinis asmuo turėtų Jums įteikti bukletą apie šią programą ir padėti nustatyti, ar galite ją pasinaudoti.

CPS turėtų taip pat susitikti su Jumis, jei buvo priimtas sprendimas sumažinti ar atmesti baudžiamąjį kaltinimą. CPS privalo tai padaryti remdamasi *Nusikaltimo aukų gerosios praktikos kodeksu (7.7-asis skyrius)* (žr. 70-ąjį psl.).

Jei Jums nebuvo pasiūlyta susitikti ir Jūs norėtumėte pasikalbėti su CPS, pasidomėkite, ar toks susitikimas būtų įmanomas.

CPS veikla reglamentuojama pagal *Prokurorų veiklos kodeksą*. Skambinkite tel. 020 3357 0913, kad gautumėte nemokamą kopiją arba apsilankykite tinklalapio adresu: „www.cps.gov.uk.“ Šiame tinklalapyje pateikti Jūsų vietinio CPS biuro kontaktiniai duomenys ir daugiau informacijos apie Nukentėjusiųjų paramos programą.

Nukentėjusiojo asmeninis pareiškimas (VPS)

Jei nagrinėjami baudžiamieji kaltinimai, tokiu atveju galite pateikti nukentėjusiojo asmeninį pareiškimą (VPS). Tai suteikia Jums galimybę raštu paaiškinti, kaip šis nusikaltimas paveikė Jūsų gyvenimą. Galite pats (-i) parašyti savo VPS arba tai gali padaryti kitas asmuo.

AVPS įtraukiama į bylą ir gali būti skaitoma teisme. Jums nereikės skaityti savo parašytos VPS teisme.

Kreipkitės į savo policijos kontaktinį asmenį, jei norite pateikti VPS. Brošiūra apie šią programą pridėta užpakaliniame šio vadovo aplankale.

Kaltinimų pateikimas ir užstato teikimo galimybė

Asmuo, kaltinamas padaręs nusizengimą dažnai vadinamas „kaltinamasis“. Jei CPS nusprendžia pradėti baudžiamąjį persekiojimą, asmuo gali būti suimtas ir nugabentas į policijos nuovadą, kuriame jam bus pateikti kaltinimai. Priešingu atveju, jie gali išduoti teismo šaukimą, kuriame nurodytas teisės pažeidimas ir bylos teisme nagrinėjimo data.

Kaltinamasis asmuo gali būti gražintas kardomajam kalinimui (įkalinamas) arba pateikiamas užstatas (leidžiantis likti laisvėje, kol bus nagrinėjama byla).

Kaltinamasis bus paleistas už užstatą, nebent teismas turi pagrindo manyti, kad jis:

- nepasirodys teisme;
- įvykdys kitą teisės pažeidimą, būdamas paleistas už užstatą;
- trukdys liudininkams;
- trukdys vykdyti teisingumą.

Už užstatą paleisti asmenys privalo:

- pasirodyti teismo posėdžiuose;
- laikytis įstatymo;
- netrukdyti liudininkams ar vykdyti teisingumo;
- Prisistatyti į teismą, kai būtina.

Paleidus už užstatą, gali būti nustatytos tam tikros sąlygos, tokios kaip apribojimas, kur kaltinamasis gali gyventi arba draudžiama artintis prie Jūsų, Jūsų namų ar kito asmens.

Taip į laisvę išleistas žmogus turi būti pažymėtas elektroniniu būdu. Tačiau, jei kaltinamasis yra paleistas už užstatą, jam leidžiama vairuoti (jei jis turi galiojantį vairuotojo pažymėjimą). Jos gali būti atimtos vėliau, teismo metu.

Kaltinamasis gali kreiptis dėl paleidimo už užstatą įvairiu bylos nagrinėjimo metu, net gi tuo atveju,

jei jam buvo atsakyta anksčiau. Kaltinamasis gali pateikti apeliacinį skundą prieš sprendimą, kuriuo jis nebuvo paleistas į laisvę už užstatą. Jei atsisakoma paleisti už užstatą, kaltinamasis gali pareikalauti, kad toks sprendimas būtų peržiūrėtas, bet tik esant svariam argumentui. Jei kaltinamasis paleidžiamas už užstatą, baudžiamojo persekiojimo šalis gali pateikti apeliacinį skundą prieš tokį sprendimą tik retais atvejais.

Jei kaltinamasis paleidžiamas už užstatą ir jo elgesys ima kelti rūpesčių, pvz.: matote, kad jis toliau važinėja pavojingai arba Jums grasina, nedelsiant praneškite savo policijos kontaktiniam asmeniui.

Kaltinimų pakeitimas

Kartais, jei CPS pateikia rimtus kaltinimus, kaltinamąjį atstovaujantys teisininkai gali kreiptis į CPS dėl kaltinimo pakeitimo į mažiau rimtą kaltinimą, remiantis bylos įrodymais. Tokį prašymą galima pateikti, kol byla dar neperduota teismui.

CPS gali priimti sprendimą toliau persekioti kaltinamąjį, pateikus rimtą kaltinimą arba jį sumažinti. Jų sprendimas paremtas įrodymais ir viešuoju interesu. Gali būti atsižvelgiama į tokius veiksnius, kaip liudininkai.

Baudžiamieji kaltinimai, kuriuos galima pateikti po žūtis kelių eismo įvykyje

Šiuose puslapiuose pateikti CPS pareikšti kaltinimai po žūtis kelių eismo įvykyje. Daugelis žmonių mano, kad naudinga žinoti, kad

- Maksimali bausmė nustatyta įstatymais ir ji skiriasi priklausomai nuo kaltinimo pobūdžio, kartais labai žymiai. Teismai dažnai skiria bausmes trumpesnes nei maksimalus terminas
- Kai kuriuose kaltinimuose minima žūtis ar žūtys, kitose ne. Kartais CPS pareikštuose kaltinimuose nevartojami terminai žūtis ar žūtys.
- Kartais pareiškiami keli kaltinimai, kartais jie pareiškiami skirtingiems žmonėms.

Žūtis dėl pavojingo vairavimo

1988 m. *Kelių eismo įstatymo 1-asis straipsnis (pataisytas 1991 m. kelių eismo įstatymo 1-asis straipsnis)*

Įstatyme parašyta, kad: „Asmuo, sukėlęs kito asmens žūtį, vairuodamas mechaniškai valdomą transporto priemonę dėl pavojingo vairavimo kelyje ar kitoje viešojoje vietoje, laikomas kaltu dėl teisės pažeidimo.“

Pavojingo vairavimo apibrėžimas - toks:

- (a) asmens vairavimas vertinamas žemiau nei galima laukti iš kompetentingo ir rūpestingo vairuotojo, bei
- (b) kompetentingas ir rūpestingas vairuotojas supranta, kad toks važiavimo stilius būtų pavojingas.

Tai bus laikoma pavojingu važiavimu, jei kompetentingam ir rūpestingam vairuotojui būtų buvę akivaizdu, kad tokios būklės transporto priemonė (pvz.:

sugedę stabdžiai ar kitos sugedusios saugumą užtikrinančios detalės) būtų laikoma pavojinga.

Jei prisiekusieji priima sprendimą, kad kaltinamasis nekaltas dėl šio kaltinimo, jie gali pripažinti kaltu, „sukeldami žūtį nerūpestingu ar neapdariusiu vairavimu (žr. kitą psl.).

Šis teisės pažeidimas nagrinėjamas Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme. Maksimali bausmės trukmė - 14 m. įkalinimas ir neribota bauda. Iš asmens, kuris apkaltintas už šį teisės pažeidimą, atimamas vairavimo pažymėjimas mažiausiai dviems metams, išskyrus atvejus, jei yra specialios priežastys nustatyti trumpesnį nuobaudos laikotarpį arba visiškai jo netaikyti. Jie privalo išlaikyti pilną vairavimo egzaminą, kol jiems bus grąžintas vairuotojo pažymėjimas.

Žūtis dėl nerūpestingo ar neatidaus vairavimo

1988 m. Kelių eismo įstatymo 2B straipsnis (pataisytas 2006 m. kelių eismo įstatymo 20-asis straipsnis)

Įstatyme parašyta, kad: „Asmuo, sukėlęs kito asmens žūtį, vairuodamas mechaniškai valdomą transporto priemonę dėl neatidaus ir nedėmesingo vairavimo kelyje ar kitoje viešojoje vietoje, laikomas kaltu dėl teisės pažeidimo.“

Įstatymas atskiria sąvokas „pavojingas“ vairavimas ir „neatidus ar nedėmesingas“ vairavimas. Nerūpestingas ir nedėmesingas vairavimas - toks asmens vairavimo stilius, kuris yra žemesnis (labiau žymiai mažesnis), nei tikimasi iš rūpestingo ir kompetentingo vairuotojo.

Šis teisės pažeidimas nagrinėjamas Prisiekusiujų baudžiamajame ar Magistratų teisme. Maksimali bausmė - penkerių metų įkalinimas ir neribota bauda Prisiekusiujų baudžiamajame teisme, arba šešerių mėnesių įkalinimas ir 5.000 GBP bauda Magistratų teisme. Iš asmens, kuris apkaltintas už šį teisės pažeidimą, atimamas vairavimo pažymėjimas mažiausiai vieneriems metams, išskyrus atvejus, jei yra specialios priežastys nustatyti trumpesnę nuobaudos laikotarpį arba visiškai jo netaikyti. Prieš grąžinant vairuotojo pažymėjimą gali būti priimtas sprendimas perlaikyti vairavimo egzaminus.

„Žūtis dėl nerūpestingo važiavimo išgėrus ar apšvaigus nuo narkotinių medžiagų“ 1988 m. Kelių eismo įstatymo 3A straipsnis (pataisytas 1991 m. Kelių eismo įstatymo 3-asis straipsnis)

Įstatyme nurodyta, kad „Jei asmuo, sukėlęs kito žmogaus žūtį, vairuodamas mechaniškai valdomą transporto priemonę dėl neatidaus ir nedėmesingo vairavimo kelyje ar kitoje viešojoje vietoje, negalvodamas apie kitus asmenis, važiuojančius keliu ar vietoje ir ji(s) važiavimo metu negalėjo to daryti dėl alkoholio ar narkotinių medžiagų, arba ji(s) pavartojo per daug alkoholio, kad jo kiekis kvėpavimo takuose, kraujyje ar šlapime viršija nustatytą ribą, arba ji(s) atsisako duoti jų tyrimams, ji(s) laikomas kaltu dėl teisės pažeidimo“.

Pažeidimas įskaitomas, jei vairuotojas įpūtė didesnę nei leidžiamą normą arba atsisako atlikti šį tyrimą. Tai reiškia, kad kad policijai nereikia įrodyti, kad pablogėjo asmens vairavimo sugebėjimai, o tik tas faktas, kad jų organizme buvo nustatytas per didelis alkoholio kiekis.

Šis teisės pažeidimas nagrinėjamas Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme. Maksimali baudmės trukmė - 14 m. įkalinimas ir neribota bauda. Iš asmens, kuris apkaltintas už šį teisės pažeidimą, atimamas vairavimo pažymėjimas mažiausiai dvejus metus (arba tris metus, jei yra susijęs ankstesnis kaltinamasis nuosprendis) išskyrus atvejus, jei yra specialios priežastys nustatyti trumpesnį nuobaudos laikotarpį arba visiškai jo netaikyti. Jie privalo išlaikyti pilną vairavimo egzaminą, kol jiems bus gražintas vairuotojo pažymėjimas.

Žūtis dėl vairavimo: be vairuotojo pažymėjimo, kai vairuotojo pažymėjimas atimtas ar vairuotojas neturi draudimo

1988 m. Kelių eismo įstatymo 3ZB straipsnis (pataisytas 2006 m. kelių eismo įstatymo 21-asis straipsnis)

Įstatyme parašyta, kad: „Asmuo laikomas kaltu už šį teisės pažeidimą, jei jis sukėlė kito asmens žūtį vairuodamas transporto priemonę kelyje ir tuo metu susidaro tokios aplinkybės, kad jis padaro šį teisės pažeidimą pagal:

- (a) šio įstatymo 87(1) straipsnį (vairavimas be vairuotojo pažymėjimo), (b) šio įstatymo 103(1)(b) straipsnį (vairavimas, kai atimtos teisės) arba
- (c) šio įstatymo 143-ąjį straipsnį (transporto priemonės eksploatavimas, kai ji neapdrausta prieš trečiųjų šių riziką);

Šis teisės pažeidimas nagrinėjamas Prisiekusiujų baudžiamajame ar Magistratų teisme. Maksimali bausmė - dvejų metų įkalinimas ir neribota bauda Prisiekusiujų baudžiamajame teisme, arba šešerių mėnesių įkalinimas ir 5.000 GBP bauda Magistratų teisme. Iš asmens, kuris apkaltintas už šį teisės pažeidimą, atimamas vairavimo pažymėjimas mažiausiai vieneriems metams, išskyrus atvejus, jei yra specialios priežastys nustatyti trumpesnį nuobaudos laikotarpį arba visiškai jo netaikyti. Prieš grąžinant vairuotojo pažymėjimą gali būti priimtas sprendimas perlaikyti vairavimo egzaminą.

Kaltinimai žmogžudyste ir netyčiniu nužudymu

Bendroji teisė

Žmogžudystė įvykdoma, kai buvo kėsulas užmušti auką arba sukelti didelę žalą. Tai reikštų, kad vairuotojas tikslingai panaudojo savo transporto priemonę kaip ginklą. Vairuotojams retai pateikiami kaltinimai dėl žmogžudystės tragiško eismo įvykio metu.

Gali būti du netyčinio nužudymo atvejai, kuriais vairuotojas kaltinamas, kaip sukėlęs žūtį. Pirmasis vadinamas „neteisėta, netyčinio nužudymo veika“ ir jis atliekamas, kai kaltinamasis sukelia kito žmogaus žūtį nelegaliu veiksniu, tokiu kaip transporto priemonės naudojimas kaip ginklu. Tačiau to negalima įrodyti, kad jis ketino jį nužudyti ar sukelti rimtas kūno traumas.

Antrasis tipas vadinamas „didelio aplaidumo netyčinis nužudymas“, kuris atliekamas, kai įrodoma, kad kaltinamojo vairavimas sukėlė žūtį; vairavimo stilius neatitiko atsargaus ir kompetentingo vairuotojo vairavimo reikalavimų; kėlė aiškią ir rimtą

žūties riziką; buvo šiurkštus „atsargumo įsipareigojimo“ pažeidimas, kurį vairuotojas atliko žuvusiojo atžvilgiu; ir buvo netinkamas visais atžvilgiais, prilyginamas nusikaltimui.

Žmogžudystės ir netyčinio nužudymo nusikaltimai nagrinėjami Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme. Žmogžudystės numato nuosprendį iki gyvos galvos. Netyčinės žmogžudystės atveju numatoma maksimali įkalinimo iki gyvos galvos bausmė. Nuteistasis netenka vairuotojo pažymėjimo mažiausiam dviejų metų laikotarpiui ir privalo išlaikyti vairavimo egzaminą, kad atgautų šį pažymėjimą.

Neatsakingas ar pašėlęs vairavimas, sukėlęs kūno sužalojimą

35-asis skyrius, 1861m. Teisės pažeidimų prieš asmenį įstatymas, pataisytas pagal 2006 m. Kelių eismo saugumo įstatymo 28-ąjį straipsnį

Netinkamo vairavimo teisės pažeidimai pagal Kelių eismo saugumo įstatymą turi būti padaryti viešuose keliuose ar vietose. Priešingai, „Neatsakingo ar pašėlusio vairavimo sukeltos traumos“, kaip ir kaltinimai žmogžudyste ar netyčiniu nužudymu, gali būti padaryti bet kur, įskaitant pvz.:, privačius žemės sklypus.

Šis teisės pažeidimas nagrinėjamas Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme. Maksimali bausmės trukmė - 2 m. įkalinimas ir neribota bausmė. Apkaltintas asmuo gali prarasti teisę vairuoti transporto priemonę. Jei jų nepraradote, už šį nusižengimą gausite nuo 3 iki 9 bausdos taškų.

Bendrasis nužudymas dėl neatsargumo ir žmogžudystė

2007 m. bendrojo nužudymo dėl neatsargumo ir žmogžudystės įstatymas

Įstatyme numatyta, kad „Organizacija yra kalta šiuo nusižengimu, jei kelias, kuriame vykdoma veikla, tvarkomas ar kontroliuojamas tokiu būdu, kad: (a) įvyko žmogaus žūtis ir (b) įvyko didelis pažeidimas dėl organizacijos priežiūros pareigos nevykdymo mirusiojo atžvilgiu.“

„Priežiūros pareiga“ apibrėžiama kaip organizacijos įsipareigojimu darbuotojams ar rangovams, pareiga, kuri priskiriama patalpų naudotojui ar kitos pareigos aprašytos įstatyme, kuris susijęs su organizacijos valdymu.

Organizacija yra kalta dėl priežiūros pareigos „pažeidimo“, ji jos veikla vertinama žemiau tikėtinų reikalavimų.

Šis teisės pažeidimas nagrinėjamas Prisieksusiųjų baudžiamajame teisme. Bet kokia bausmė skiriama bendrovės, ne šios bendrovės darbuojamas. Teismas gali skirti neribotą baudą. Jis taip pat gali skirti kardomąją priemonę (kai organizacija privalo priimti pataisas, kad ateityje būtų apsaugota nuo sveikatos ir darbo saugos pažeidimų) ir viešumo priemonę (kai organizacija privalo viešai pateikti tokio pažeidimo smulkmenas).

Netyčinis nužudymas, kurį sukėlė didelis bendrovės darbuotojų neatsargumas

Bendroji teisė

Bendrovės darbuotojai gali būti persekiojami už netyčinį nužudymą dėl didelio aplaidumo r. 43-ąjį psl., jei jų veiksmai buvo baudžiamieji ir tiesiogiai sukėlė tragišką eismo įvykį. Pvz.: bendrovės įmonės vadovas pasakė vairuotojui ne pailsėti, kaip priklauso pagal įstatymą, ir vairuotojas užmigo prie vairo, arba jie pasakė mechanikui netaisyti sugedusių stabdžių ir dėl jų įvyko eismo įvykis. Bendrovės taip pat gali būti persekiojamos dėl netyčinio nužudymo dėl didelio aplaidumo, jei darbuotojas kaltas dėl teisės pažeidimo, vadinamo „bendrovės kontroliuojančios įtakos“.

Jei darbuotojas kaltas dėl netyčinio nužudymo, įvykus dideliame aplaidumui, maksimali bausmė - įkalinimas iki gyvos galvos. Jei bendrovė kalta dėl šio pažeidimo, jai gali būti skirta neribota bauda.

Transporto priemonės eksploatavimas sunkinančiomis aplinkybėmis (žiniasklaidoje dažnai vadinamas „nuvarymu“)

1968 m. Vagystės įstatymo 12(A) straipsnis

Šis pažeidimas įvykdomas, kai asmuo paima transporto priemonę be savininko sutikimo ar kitos teisinės būtinybės savo ar kitų asmenų tikslams, arba, žinant, kad bet kokia transporto priemonė buvo paimta be tokio būtinybės, ir ją vairuoja ar leidžia sau važiuoti bet kuriuo metu, kai ji buvo paimta neteisėtai, kai tai padarė jie patys ar kitų asmenų, ar prieš ją gražinant:

- a) transporto priemonė buvo pavojingai valdoma kelyje ar viešojo vietoje; arba
- b) dėl transporto priemonės eksploatavimo bet koks asmuo žuvo ar buvo traumotas; arba (c) dėl transporto priemonės eksploatavimo buvo apgadintas bet koks turtas; ar (d) dėl transporto priemonės eksploatavimo buvo apgadinta pati transporto priemonė.

Šis teisės pažeidimas nagrinėjamas Prisiekusiųjų baudžiamajame ar Magistratų teisme. Maksimali Prisiekusiųjų baudžiamojo teismo nuosprendžio trukmė - keturiolika įkalinimo metų, jei įvyko mirtina trauma, bei skiriama neribota bauda. Maksimali Magistratų teismo nuosprendžio trukmė - šeši įkalinimo mėn. ir 5.000 GBP bauda. Vairuotojas praranda teisę vairuoti transporto priemonę mažiausiai vienerius metus.

Jei buv įrodyta, kad nuteistasis asmuo vairavo pavojingai, prieš atgaudamas vairuotojo pažymėjimą, jis privalo perlaikyti vairavimo egzaminą.

Teisės pažeidimas, kad nebuvo sustota ir nepranešta apie eismo įvykį

1988 m. Eismo saugumo įstatymo 170(2) ir 170(3) straipsniai

Eismo įvykyje dalyvavęs vairuotojas ir sukėlęs mirtį ar traumą, privalo sustoti eismo įvykio vietoje ir pateikti parodymus. Jei jie to nepadaro, jie privalo pateikti ataskaitą policijos pareigūnui kuo skubiau per 24 val. Šis pažeidimas įvyksta, jei vairuotojas to nepadaro.

Šis teisės pažeidimas nagrinėjamas Magistratų teisme. Maksimali baudmės trukmė - šeši mėn. ir 5.000 GBP bauda. Vairuotojas gali netekti teisės vairuoti transporto priemonę. Priešingu atveju už šį nusižengimą skiriama nuo 5 iki 10 baudos taškų.

Kaltinimai dėl nužudymo, vairuojant netvarkingą transporto priemonę

Jei nesaugi transporto priemonė (pvz.: transporto priemonė su neveikiančiais stabdžiais) sukėlė kito asmens žūtį, tokiu atveju kaltinimas arba kaltinimai, priklausomai nuo situacijos, pateikiami vairuotojui, transporto savininkui, jei skiriasi, (pvz.: bendrovės vadovas, vadovaujantis transporto priemonių parkas), arba bet koks kitas atsakingas asmuo.

Galima pateikti kaltinimus sukėlus žūtį pavojingu vairavimu (žr. 39-ąjį psl.), kurstymu padaryti bloga (žr. 49-ąjį straipsnį) ar bendraja netyčine žmogžudyste (žr. 44-ąjį psl.).

Gali būti pateiktas kaltinimas dėl nesugebėjimo laikytis statybos ir eksploataavimo reikalavimų. Šie reikalavimai susiję su kritiniais eismo saugumo elementais: stabdžiais, padangomis, tachografais (kurie fiksuoja komercinių transporto priemonių važiavimo laiką) ir greičio ribotuvais (kurie riboja komercinių transporto priemonių greitį).

Statybos ir eksploataavimo reglamentų reikalavimų pažeidimo bylos paprastai nagrinėjamos Magistratų teisme, tačiau kai kurie teisės pažeidimai gali būti nurodyti baudmės nuosprendžio pranešime. Magistratų teismas gali skirti įvairaus dydžio baudas už skirtingus statybos ir eksploataavimo reglamentų pažeidimus, griežčiausia iš jų - 5.000 GBP. Asmuo, gavęs baudmės pranešimą, turi sumokėti 60 GBP baudą ir jam skiriami trys baudos taškai. Pažeidėjui gali būti atimta teisė vadovauti bendrovei.

Kaltinimai, kuriuose neminima mirtis ar sužeidimas

Šiuose kaltinimuose neminimi terminai mirties ar sužeidimas, bet kartais jais kaltinami vairuotoji, dalyvavę tragiškame eismo įvykyje.

- **Pavojingas vairavimas 1988 m. Kelių eismo įstatymo 2-asis str. (pataiytas 1991 m. Kelių eismo įstatymo 2-asis straipsnis); bei**
- **Nerūpestingas vairavimas 1988 m. Eismo saugumo įstatymo 3 straipsnis**

Kai kuriais atvejais akivaizdu, kad vairuotojas vairavo pavojingai ir nerūpestingai prieš ir po eismo įvykio, bet nėra įrodymų, kad jis eismo įvykio metu važiavo pavojingai ar nerūpestingai. Kai kuriais atvejais CPS gali tik pateikti įtarimus dėl pavojingo ar nerūpestingo vairavimo, o ne rimtus kaltinimus dėl „žūties pavojingai vairuojant“ ar „žūties nerūpestingai ar neapdairiai vairuojant“.

Pavojingo vairavimo byla nagrinėjama Prisiekusiųjų baudžiamajame ar Magistratų teisme. Maksimali bausmė - dvejų metų įkalinimas ir neribota bauda Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme, arba šešerių mėnesių įkalinimas ir 5.000 GBP bauda Magistratų teisme. Iš vairuotojo atimamas vairavimo pažymėjimas mažiausiai vieneriems metams, išskyrus atvejus, jei yra specialios priežastys nustatyti trumpesnį nuobaudos laikotarpį arba visiškai jo netaikyti. Prieš gražinant vairuotojo pažymėjimą, gali būti priimtas sprendimas perlaikyti vairavimo egzaminus.

bausmė - 5.000 GBP bauda. Vairuotojas gali netekti teisės vairuoti transporto priemonę. Priešingu atveju, už šį nusižengimą skiriama nuo 3 iki 9 baudos taškų.

Vairavimas be vairavimo pažymėjimo 1988 m. Kelių eismo įstatymo 87-asis str. (pataisytas 1991 m. Kelių eismo įstatymo 17-asis straipsnis)

Asmuo padaro šį teisės pažeidimą, jei vairuoja transporto priemonę be vairuotojo pažymėjimo ar nesilaiko vairuotojo pažymėjime nurodytų sąlygų.

Šis teisės pažeidimas nagrinėjamas Magistратų teisme. Maksimali baudmė - 1.000 GBP bauda. Vairuotojas gali netekti teisės vairuoti transporto priemonę. Priešingu atveju, už šį nusižengimą skiriama nuo 3 iki 6 baudos taškų.

Vairavimas, kai atimtas vairuotojo pažymėjimas, 1988 m. Eismo saugumo įstatymo 103 straipsnis.

Jei asmuo vairuoja transporto priemonę, kai atimtas vairuotojo pažymėjimas, jis padaro šį nusižengimą. Asmuo taip pat gali būti kaltinamas šiuo nusižengimu vietoj kaltinimo „Vairavimas be vairuotojo pažymėjimo“ (žr. viršuje), jei ji nesilaiko laikinojo vairuotojo pažymėjimo sąlygų, kurias jis gavo praradęs teisę vairuoti.

Šis teisės pažeidimas nagrinėjamas Magistратų teisme. Maksimali baudmė trukmė - šeši mėn. ir 5.000 GBP bauda. Apkaltintas asmuo gali prarasti teisę vairuoti transporto priemonę. Jei jie neturi teisės vairuoti, už šį nusižengimą skiriama 6 baudos taškai.

Vairavimas be draudimo 1988 m. Eismo saugumo įstatymo 143 (1) (a) straipsnis.

Jei vairuotojas vairuoja transporto priemonę kelyje ar viešojoje vietoje be transporto priemonės draudimo, jie padaro šį teisės pažeidimą.

Šis teisės pažeidimas nagrinėjamas Magistратų teisme. Maksimali baudmė - 5.000 GBP bauda. Apkaltintas asmuo gali prarasti teisę vairuoti transporto priemonę. Jei jų nepraradote, už šį nusižengimą gausite nuo 6 iki 9 baudos taškų.

Bendrininkavimas ir blogo kurstymas

Jei asmuo skatina kita asmenį padaryti nusikaltimą, jis gali būti kaltas už jį. Pvz.: jei keleivis transporto priemonėje skatina vairuotoją važiuoti pavojingai, keleivis gali būti kaltinamas dėl pavojingo važiavimo. Tai taikoma tik ir bendrovės atveju, kurioje dirba vairuotojai (tokie kaip sunkvežimių ar autobusų) ir leidžia tiems vairuotojams pavojingai važiuoti arba eksploatuoti pavojingos techninės būklės transporto priemones. Tokiu atveju, kaltinama bendrovė arba jos vadovas.

Bendrininkavimas ir kurstymas daryti blogą gali būti nagrinėjamas Magistratų ar ar Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme priklausomai nuo teisės pažeidimo rimtumo. Paprastai taikomos tos pačios bausmės, nors trunkmė, kai vairuotojas netenka vairuotojo pažymėjimo, gali skirtis.

Privatus patraukimas baudžiamojon atsakomybėn

Kartais visuomenės narys, ne Baudžiamojo persekiojimo tarnyba, gali

patraukti kitą asmenį baudžiamojon atsakomybėn už baudžiamąjį teisės pažeidimą.

Tai vadinamas privatusis baudžiamasis persekiojimas. Šis teisinis procesas - labai brangus ir negali kreiptis dėl teisinės pagalbos.

keičia jų apibrėžimus arba keičia maksimalią baudą už atitinkamą teisės pažeidimą. Daugiau informacijos apie kaltinimus ir baudas galima rasti Baudžiamojo persekiojimo tarnybos žiniatinklyje „www.cps.gov.uk“

Teisminės bylos

Teisminės bylos

Dalyvavimas teisme	50
Palaikymas teisme	50
Susitikimas su kaltinamuoju ar jo draugais šalia teismo pastato	51
Kur galite atsisėsti teismo salėje	51
Ką galite pamatyti ir išgirsti ir ką galite jausti	52
Suprasti, kas vyksta teismo salėje	52
Teismo salės keitimas ir teismo posėdžio atidėjimas	52
Jei esate kviečiamas būti liudininku teisme	53
Specialiosios priemonės pažeidžiamiesiems ar įbaugintiems liudininkams	53
Teismo procedūros	
Teismai, kuriuose nagrinėjamos bylos	54
Preliminarus bylos nagrinėjamas ir teismo proceso trukmė	54
Kas vyksta Magistratų teisme?	55
Magistratų teismo posėdžiai ir teismo procesai	55-56
Kas vyksta Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme?	56
Bylų nagrinėjimai Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme ir teismo procesai	56-57
Jaunimo teismai	58
Prašymai siekiant sušvelninti nusižengimą ir informacinės ataskaitos	58
Teismo nuosprendis	58
Bausmės paskyrimas	59
Bendruomenės nutartys	60
Atstatomasis teisingumas	60
Apeliaciniai skundai	
Apeliacinis skundas, kurį teikia teisės pažeidėjas	61
Apeliacinis skundas, kurį teikia baudžiamojo persekiojimo šalis	61
Apeliacinis skundas, teikiamas Aukščiausiam teismui	62
Kada galima teikti apeliacinį skundą?	62
Nuosprendžio peržiūrėjimas	62
Kalinio paleidimas	
Ar nuteistasis išbus visą paskirtos bausmės laiką?	63
Ar man praneš, kai nuteistasis bus paleidžiamas?	64
Apklausa	65-68
Jūsų nuomonės apie Baudžiamąją teisingumo sistemą	69-71

Dalyvavimas teisme

Dauguma baudžiamųjų bylų ir apeliacinių skundų nagrinėjama viešuose teismo salėse. Tai reiškia, kad galite jame dalyvauti ir Jūs, tačiau nebūtina, nebent esate pakviestas liudytoju (žr. 53-ąjį psl.) Toliau pateikta informacija gali Jums padėti nuspręsti, ar norėsite ten eiti, ir padės pasirengti teismo posėdžiui, jei ten nuspręsti eiti.

Jūsų policijos kontaktinis asmuo turėtų pasakyti bet kokio baudžiamojo teismo bylos nagrinėjimo datą per vieną darbo dieną, kai tik jiems bus apie ją pranešta. Šis reikalavimas nurodytas Nusikaltimo aukų geriausios praktikos kodekse, 6.4 straipsnis (žr. 70-ąjį psl.).

Palaikymas teisme

Jei nuspręsite apsilankyti teismo posėdyje, būtų naudinga turėti palaikymą. Jūsų policijos kontaktinis asmuo galėtų eiti kartu su Jumis. Galite pasiimti savo draugus ir šeimos narius. Teismas pabandys sutalpinti visus, nors gali būti tam tikrų vietos apribojimų.

Labdaros organizacijos „Victic Support“ (Nukentėjusiųjų palaikymas) Liudininkų tarnyba suteikia palaikymo paslaugas teisme. Ši tarnyba padeda visoms nusikaltimo aukoms teisme. Jums nereikia būti liudininku, kad galėtumėte pasinaudoti šiomis paslaugomis. Šioje tarnyboje dirba apmokyti savanoriai, kurie gali Jus palaikyti ir suteikti informacijos apie teismo procedūras. Jie gali surengti ikiteisminio proceso vizitą, kad susipažintumėte su teismo patalpomis ir procesais. Daugeliui žmonių tai naudinga. Jei esate pakviestas kaip liudininkas, Liudytojų palaikymo tarnybos atstovai gali dalyvauti teismo posėdžio metu, kol duosite parodymus.

**Norėdami sužinoti apie savo vietinę Liudytojų palaikymo tarnybą, skambinkite tel.: 0845 30 30 900 arba apsilankykite tinklalapio adresu:
„www.victimsupport.org.uk“**

Susitikimas su kaltinamuoju ar jo draugais teismo rūmuose

Jei nedalyvavote tragiškame eismo įvykyje, teisme galite susitikti su kaltinamuoju ar jo(s) draugais. Daugeliui žmonių būna sunku. Jei kaltinamas paleistas už užstatą, jie gali naudotis visuomeninėmis teismo patalpomis, tokiomis kaip kavinė. Liudininkų palaikymo tarnybos atstovai gali palydėti Jus, jei reikia pasinaudoti tomis pačiomis visuomeninėmis patalpomis.

Kai įmanoma, reikėtų sutvarkyti taip, kad sėdėtumėte ir lauktumėte teismo posėdžio ramioje patalpoje, atskirai nuo kaltinamojo (jei jis nėra sulaikytas kardomajam įkalnimui) ir bet kokių jo draugų. Jūsų Liudininkų palaikymo tarnybos atstovas gali padėti tai sutvarkyti. Ši priemonė numatyta Nusikaltimo aukų gerosios praktikos kodekse (8.4-asis skyrius) (žr. 70-ąjį psl.).

Kur galite atsisėsti teismo salėje

Teismo salėje Jūs ir jus palaikantys asmenys, taip pat kaltinamojo draugai ir bet kokie žurnalistai, gali sėdėti žiūrovų vietose. (Jei esate liudytojas, negalėsite įeiti į salę, kol Jūsų nepakvies pateikti savo parodymus.)

Teismas turi laikytis Nusikaltimo aukų gerosios praktikos kodekso reikalavimų (8.4 skyrius) (žr. 70-asis psl.), ir pasistengs, kad teismo salėje atsisėstumėte atskirai nuo kaltinamojo draugų.

Teisme kaltinamasis asmuo laikomas ginamuoju (teisiamuoju). Jo byla ginama prieš kaltintojus.

Ką galite pamatyti ir išgirsti ir kaip galite jaustis Teisme teisėjui ir prisiekusiesiems ar magistratams pateikiami įrodymai/parodymai. Kartais nepamatysite, kaip jie aptariami (diagramos ar vaizdo įrašai). Jei galėsite susipažinti su įrodymais, kai kurie iš jų gali būti ypatingai prislegiantys. Taip pat galite kategoriškai nesutikti su vienu ar keliais kaltinamojo advokato išsakytais argumentais.

Jei manote, kad galite prarasti pusiausvyrą ir turite palikti teismo salą, galite tai padaryti. Jums leidžiama palikti ir vėl sugrįžti į teismo salę. Kol esate teismo salėje, turite sėdėti ramiai ir nekalbėti.

Suprasti, kas vyksta teismo salėje

Baudžiamojo persekiojimo tarnyba (CPS) turi užtikrinti, kad teisme būtumėte supažindintas su CPS darbuotoju, susijusiu su baudžiamuoju persekiojimu, kuris galėtų atsakyti į Jūsų rūpimus klausimus dėl teismo procedūrų.

To reikalauja Vyriausybės nusikaltimo aukų gerosios praktikos kodeksas (7.9-asis skyrius) (žr. 70-ąjį psl.). Jūsų policijos kontaktinis asmuo gali padėti sutvarkyti šį reikalą.

Teismo salės keitimas ir teismo posėdžio atidėjimas

Kartais teismo pastate yra daugiau teismo salių. Kartais gali pasikeisti teismo salė, kurioje bus nagrinėjama Jūsų byla. Kartais atidedamas bylos nagrinėjimo laikas arba ji perkeliama į kitą dieną.

Jūsų policijos ar CPS kontaktinis asmuo galėtų informuoti apie tokius pasikeitimus.

Jei esate kviečiamas būti liudininku teisme

Jei esate liudytojas, galite būti jau pateikęs pareiškimą (žr. 32-ąjį psl.). Kai kuriais atvejais jis pareiškimas gali būti naudojamas kaip Jūsų parodymai teisme. Kitais atvejais turėsite duoti parodymus teisme.

Daugeliui žmonių visiškai nauja patirtis būti liudininku teisme. Jums turi būti paskirtas liudininko priežiūros pareigūnas, kuri suteiktų informacijos, kas vyksta, ir palaikyti Jus. Liudininkų priežiūros pareigūnas darbuojasi Liudininkų priežiūros skyriuje, įsteigto jungtine Baudžiamojo persekiojimo tarnybos ir policijos iniciatyva. Daugiau informacijos apie liudininkų priežiūros pareigūnus, galite gauti internetiniu adresu: www.cps.gov.uk

Taip pat galite apsilankyti adresu: www.direct.gov.uk ir išspausdinti žodį „witness“ (liudininkas) paieškos langelyje, kad gautumėte informacijos apie liudytojo(s) funkcijas. Tai pateikta internetu DVD laikmenoje ir persiunčiamose skrajutėse. Jei neturite interneto prieigos arba Jums reikalinga informacija kita kalba, kreipkitės į savo liudytojo priežiūros pareigūną.

Specialiosios priemonės dėl pažeidžiamų ar įbaugintų liudytojų

Pažeidžiami ar įbauginti liudytojai gali pateikti savo parodymus naudodamiesi specialiąsias priemones. Šios priemonės gali būti gyvosios TV jungtys, pertvaros (kad negalėtumėte matyti kaltinamojo ir jie negalėtų matyti Jūsų), privatūs posėdžiai, tarpininkai (asmuo, kuris perduoda, kas kalbama teismo salėje), taip pat leidžiama pateikti nufilmuotą medžiagą, kuri laikoma parodymais teismo proceso metu.

Teismas turi vadovautis gairėmis, kad nustatytų kuriam asmeniui turi būti leista pasinaudoti specialiosiomis priemonėmis. Jei norite sužinoti, ar galėtumėte pasinaudoti specialiosiomis priemonėmis, pasikalbėkite su teisininku, kuris kviečia Jus kaip liudininką. Šis teisininkas turi kreiptis į teismą dėl specialiųjų priemonių naudojimo ir teismas priims sprendimą, ar jiems bus leidžiama jomis pasinaudoti.

Liudytojų palaikymo tarnyba, valdoma labdaros organizacijos „Victm Support“ (Nukentėjusiųjų palaikymas) gali Jums padėti (žr. 50-ąjį psl.)

Teismai, kuriuose nagrinėjamos bylos

Išskiriami trys teisės pažeidimo (nusikaltimo) tipai. Jie vadinami „teisės pažeidimas, nagrinėjamas suprastinta tvarka“, „teisės pažeidimas, kuriam būtinas kaltinamasis aktas“ ir

„abu variantai“. Teisės pažeidimai suprastinta tvarka nagrinėjami Magistratų teisme. Magistratų teismas gali įkalinti teisės pažeidėjus 6 mėn (arba 12 mėn. už daugiau nei vieną teisės pažeidimą kai kurių bylų atvejais) ir skirti iki 5.000 GBP baudą. Teisės pažeidimai, „kuriems reikalingas kaltinamasis aktas“ nagrinėjami Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme. Prisiekusiųjų baudžiamas teismas gali skirti griežtesnius teismo nuosprendžius.

„Abiejų tipų“ teisės pažeidimai gali būti nagrinėjami Magistratų ir Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme. „Abiejų tipų“ teisės pažeidimai gali būti nagrinėjami Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme, jei Magistratų teismas mano, kad byla yra labai sudėtinga, kad ji būtų nagrinėjama

Magistratų teisme. „Abiejų tipų“ teisės pažeidimai gali būti nagrinėjami Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme, jei kaltinamasis asmuo pasirenka, kad jo byla būtų nagrinėjama šiame teisme.

Preliminarus bylos nagrinėjamas ir teismo proceso trukmė

Prieš pagrindinio teismo proceso pradžią baudžiamojo persekiojimo atstovai gali pradėti vienu ar keliais trumpais posėdžiais, kuriuose nedalyvauja liudytojai. Šie trumpi posėdžiai rengiami dėl kelių tikslų: teisininkai turi galimybę iškelti ir aptarti teisinius klausimus, kurie gali turėti įtakos bylos nagrinėjimui ir aptarti, ar byloje bus liudininkų. Šių posėdžių tikslas - kad teismo procesas vyktų sklandžiai be nereikalingos gaišaties.

Bylos teisme gali būti nagrinėjamos ilgiau nei tikėtasi. tai gali būti dėl daugelio priežasčių, tokių kaip patvirtinti liudytojus ar gauti dokumentus prieš teismo bylos nagrinėjimą. Teismo posėdis taip pat gali prasidėti vėlai, būti pertrauktas ar atidėtas.

Kas vyksta Magistratų teisme?

Magistratai paprastai nagrinėja bylą Magistratų teisme. Tai apmokyti savanoriai, kurie paprastai sėdi po trys ir vienas iš jų yra pirmininkas. Jie sėdi su teisiniu patarėju, kuris yra kvalifikuotas teisės specialistas.

Teisinis patarėjas teikia magistratams patarimus dėl teisės ir teismo procedūros ir įformina sprendimus. Magistratai nevilki teisėjų rūbais ar užsidėję perukus. Kai kuriuose Magistratų teismuose dalyvauja teisinės kvalifikacijos apylinkių teisėjai, dirbantys po vieną.

Magistratų teismo posėdžiai ir teismo procesai

Kaltinamasis turi atvykti į teismą, kuriame jis prisipažįsta ar neprisipažįsta nekaltu. (Kai kuriais atvejais, asmuo, kaltinamas nežymiu teisės pažeidimu turi galimybę prisipažinti kaltu, įforminus atitinkamą formą ir išsiuntus ją, o ne dalyvaujant teisme. Jie neturi atvykti į teismą, jei magistratai neketina atimti vairuotojo pažymėjimo.)

Jei kaltinamasis prisipažįsta kaltu, magistratai ar apylinkės teisėjas išnagrinėja bylos faktus, prieš paskelbdami nuosprendį. Jei kaltinamasis neprisipažįsta kaltu, paprastai skiriama teismo posėdžio data ir byla atidedama iki tos dienos.

Magistratų teismo procesas gali prasidėti vėliau, kad teisininkai turėtų laiko pasiruošti. Kartais teismo posėdžio data gali būti atidėta, retkarčiais paskutiniąją minutę.

Teisme už kiekvieną šalį paprastai kalba advokatai. Tačiau asmuo, vadinamas „prokuroro padėjėjas“ gali kalbėti CPS vardu. Prokuroro padėjėjas apmokytas pateikti CPS bylas, bet ne advokatai. Kaltinamasis gali kalbėti už save.

Asmuo, kalbantis CPS vardu, pateikia įrodymus prieš kaltinamąjį. Advokatas, ginantis kaltinamąjį, pateikia savo argumentus.

Abi šalys gali pakviesti liudytojus, kad jie pateiktų parodymus, tokius kaip policijos eismo įvykio tyrimo specialistus ir liudytojus, kurie matė minėtą eismo įvykį. Gali būti pateiktos fotografijos, vaizdo įrašai ir diagramos. Abi šalys gali užduoti klausimus arba pateikti pareiškimus abiejų šalių pakviestiesiems liudytojams. Magistratai gali užduoti liudytojams klausimus.

Jei abi šalys iš anksto teismo proceso metu susitaria, kad raštu pateikti liudytojų parodymai nebus užginčijami teisme, tada jiems gali nereikėti dalyvauti teismo posėdyje ir tokiu atveju, bus perskaitomi raštu pateikti parodymai.

Kai pateikti visi parodymai/įrodymai, kaltinamojo advokatui ar pačiam kaltinamajam suteikiamas paskutinis žodis. CPS turi teisę reaguoti į bet kokį teisinį klausimą. Magistratai, apylinkės teisėjas pateikia galutinį nuosprendį.

Jei kaltinamasis pripažįstamas kaltu, jam skiriama bausmė. Žr. 58-60 psl., kuriuose pateikta daugiau informacijos apie nuosprendžius ir bausmes.

Magistratų teismai kartais vyksta pastatuose, kurie naudojami kitiems tikslams, miesto rotušėse.

Kas vyksta Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme?

Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme bylas nagrinėja teisėjas. Teisėjas priima sprendimą teisiniais klausimais ir skiria bausmę, jei kaltinamasis prisipažįsta kaltu ar įrodoma jo kaltė pasibaigus teismo procesui. Teisėjai ir advokatai, kurie pateikia parodymus, vilki mantijas ir yra užsidėję teisinius perukus.

Jei kaltinamasis neprisipažįsta kaltu, jo kaltę ar nekaltumą įrodo prisiekusieji teismo proceso metu. Prisiekusieji sudaryti iš 12 bendruomenės narių, kurie atitiktinai parenkami iš išrinktųjų registro. Prisiekusiesiems vadovauja teisėjas, siekiantis priimti vieningą nuosprendį, kad visi prisiekusieji priimtų vienodą sprendimą. Tačiau, kai kuriose bylose, teisėjai leidžia priimti nuosprendį, kuriam pritaria 10 prisiekusiųjų iš 12.

Bylų nagrinėjimai Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme ir teismo procesai

Kaltinamasis pirmiausia pasirodo Magistratų teisme, kuriame perskaitomas kaltinimas. Kai kuriose bylose šiuo metu nusprendžiama, kad ši byla gali būti nagrinėjama Magistratų teisme (žr. 54-ąjį psl.). Jei ne, paskiriama data, kai byla bus svarstoma Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme.

Pirmasis posėdis Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme gali įvykti po septynių dienų, kai Magistratų teisme pasirodo įkalintas kaltinamasis ir jo kaltinimas yra susijęs su „kaltinamuoju aktu“ (žr. 54-ąjį psl.) Tačiau, jei kaltinamasis yra paleistas už užstatą ar jam pateikti „aviejų tipų“ kaltinimai (žr. 54-ąjį psl.), tai gali trukti du ar daugiau mėnesių.

Pirmojo Prisiekusiųjų baudžiamojo teismo posėdžio metu, kaltinamasis paprastai pasako, ar jis prisipažįsta kaltas ar ne. Tačiau kartais teisėjas paskirs datą antrojo posėdžio metu.

Jei kaltinamasis prisipažįsta kaltu, teisėjas paskirs bausmę (žr. 59-ąją pl.). Tai gali būti vėliau. Jei kaltinamasis neprisipažįsta kaltu, paprastai skiriama teismo posėdžio data. Teismo proceso data gali būti paskirta prie kelias savaites ar mėnesius. Kartais prieš teismo procesą rengiami papildomi posėdžiai, kad teisininkai ir teisėjas galėtų aptarti tam tikrus teisinius klausimus.

Prisiekusiųjų baudžiamojo teismo proceso metu baudžiamojo persekiojimo įrodymus pateikia baristeris arba karūnos advokatas. Baristeriai ir karūnos advokatai yra teisės specialistai, besispecializuojantys bylų pristatymu teisme. Baristeris paprastai kalba už kaltinamąjį.

Teisininkai pateikia parodymus teisėjui ir prisiekusiesiems, kuriais grindžiami teisiniai argumentai. Prisiekusiesiems gali būti pateiktos fotografijos, vaizdo įrašai ir diagramos. Teisininkai gali perskaityti liudytojų parodymus ir kviesti juos, kad juos pateiktų teismui, tokius kaip policijos eismo įvykio tyrimo specialistus ir liudytojus, kurie matė minėtą eismo įvykį.

Teisininkai, atstovaujantys abi puses ir teisėjas gali užduoti liudininkams bet kokius klausimus. Kaltinamasis gali neduoti jokių parodymų.

Kai parodymai/įrodymai buvo pateikti, teisininkams suteikiamas paskutinysis žodis.

Tada teisėjas viską reziūuoja. Prisiekusieji išeina aptarti savo nuosprendį. Jei kaltinamasis pripažįsta kaltu, teisėjas nustato bausmę. Žr. 58-60 psl., kuriuose pateikta daugiau informacijos apie nuosprendžius ir bausmes.

Jaunimo teismai

Jaunimo teismuose nagrinėjami jaunų žmonių, nuo 10 iki 17 metų amžiaus, baudžiamieji teisės pažeidimai. Jaunimo teismai - Magistratų teismų dalis.

Bylą nagrinėja iki trijų specialiai apmokytų magistratų. Jei jaunuolis kaltinamas teisės pažeidimu, kuris suaugusiojo atveju baudžiamas 14 metų ar ilgesniu įkalinimu, Jaunimo teismas gali nusiųsti kaltinamąjį į Prisiekusiujų baudžiamąjį teismą.

Jei jaunuolio amžius siekia nuo 15 ir 21 m., ir jis pripažįstamas kaltu, jie gali būti nusiųsti, jei teismas nuspręs, kad buvo padarytas rimtas teisės pažeidimas, į Nepilnamečių pažeidėjų koloniją (YOI). AYOI - saugi institucija, kaip kalėjimas - pažeidėjai negali iš jos išeiti, kol jų neišleidžiami. Priešingu atveju, jie siunčiami į Saugius vaikų namus (jei jų amžius siekia nuo 10 iki 16m.) arba Saugų profesinio apmokymo centrą (jei jų amžius siekia nuo 12 iki 17 m.).

Apsilankykite adresu: „www.yjb.gov.uk“, kuriame pateikta daugiau informacijos.

Prašymai siekiant sušvelninti nusižengimą ir informacinės ataskaitos

Prieš skiriant pažeidėjui bausmę, jų teisininkas informuos teisėją ar magistratą apie bet kokias bausmę švelninančias aplinkybes, kurios, jų manymu, sumažintų bausmę griežtumą, tokios kaip pažeidėjo išreikštas gailėjimasis.

Teisėjas ar magistratai gali paprašyti pateikti papildomos informacijos apie pažeidėją. Bausmės skyrimas gali būti atidėtas vėlesnei datai, kad būtų pateikta papildoma informacija ir teisėjas bei magistratai galėtų pagalvoti, kokią skirti bausmę.

Teismo nuosprendis

Teismo proceso metu galimi trys nuosprendžio variantai: kaltas, nekaltas, kaltas mažesniu teisės pažeidimu. Kartais negalima priimti jokio nuosprendžio. Tokiu atveju, dažnai byla nagrinėjama iš naujo. Kartais teismo proceso metu kaltinamasis keičia savo pareiškimą. Jie gali nuspręsti prisipažinti kaltu, vietoj ankstesnio pareiškimo neprisipažįstant kaltu. Arba jie gali nuspręsti prisipažinti kaltu mažesniu teisės pažeidimu.

Jei priimamas nuosprendis, kad kaltinamasis nekaltas, jis paleidžiamas. Netgi jei paaiškėja nauji įrodymai, naujas teismo procesas nepradedamas (išskyrus labai retus atvejus).

Bausmės paskyrimas

Bet kokią bausmę skiria, magistratai, apylinkės teisėjas ar Prisiekusiųjų baudžiamasis teismas.

Prieš skiriant pažeidėjui bausmę, jų teisininkas informuos teisėją ar magistratą apie bet kokias bausmę švelninančias aplinkybes, kurios, jų manymu, sumažintų bausmę griežtumą, tokios kaip pažeidėjo išreikštas gailėjimasis ar asmeninės aplinkybės.

Teisėjas ar magistratai gali paprašyti Valstybinės lygtinio nuteisimo tarnybos, kad ji pateiktų papildomos informacijos apie pažeidėją. Bausmės skyrimas gali būti atidėtas vėlesnei datai, kad būtų gauta ir apsvarstyta papildoma informacija.

Kai skiriama bausmė, būtina atsižvelgti į įvairias aplinkybes, įskaitant::

- prašymai siekiant sušvelninti nusizengimą ir informacinių ataskaitų duomenys (žr. aukščiau);
- Nukentėjusiojo asmeniniai pareiškimai (žr. 36-ąjį psl.);
- ar pažeidėjas prisipažino kaltu ar ne. Jei pažeidėjas prisipažino kaltu, tada skirtoji bausmė gali būti peržiūreta (sumažinta). Bausmės sumažinimas priklauso nuo laiko, kada pažeidėjas prisipažino kaltu ir gali siekti nuo 10% iki 33%;
- bausmių lygis nustatomas pagal panašias praeityje nagrinėtas bylas. Tai vadinama precedentine teise;
- direktyvos dėl bausmės skyrimo. Nuosprendžių skyrimo taryba rengia oficialiąją direktyvą dėl bausmės skyrimo, kurią galima rasti tinklalapyje: „www.sentencingcouncil.org.uk“;
- teismo galių. Prisiekusiųjų baudžiamasis teismas gali skirti griežtesnes bausmes, nei Magistratų teismas. Kai kuriais atvejais Magistratų teismas gali atsižvelgti į bausmę, kuri buvo skirta Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme;
- ar bauda ar bendruomenės potvarkis (žr. 60-ąjį psl.) tinkamesnės nei įkalinimas.

Teismas dažnai neskiria maksimalių bausmių ir kartais skiria žymiai švelnesnę bausmę. Jei nesate patenkintas paskirtąja bausme ir norite pateikti savo argumentus, galite kreiptis į atitinkamą Teismų priežiūros tarnybos pareigūną. Žr. 69-ąjį psl. pateikta informacija, kaip tai padaryti. Galite norėti kreiptis į kelių eismo saugumo labdaros organizaciją, kuri skelbia kampanijas dėl bausmės skyrimo klausimų. Žr. 80-81 ąjį psl.

Bendruomenės nutartys

Kartais vietoj įkalinimo bausmės skiriama bendruomenės nutarti (dažnai vadinama bendruomenės bausme). Tai reiškia, kad pažeidėjas turi atlikti bausmę bendruomenėje, ne kalėjime, prižiūrint Lygtinio nuteisimo tarnybai.

Teisėjas ar magistratai gali skirti iki 12 skirtingų reikalavimų, tokių kaip nuo 40 iki 300 valandų neapmokamo darbo bendruomenės naudai, priežiūra, judėjimo laisvės apribojimas, arba reikalavimas lankyti pažeidėjų apmokymo kursus (pvz.: kursas apie vairavimą išgėrus pavojus). Jei pažeidėjas nesilaiko nustatytų reikalavimų, jis gali būti pašauktas į teismą ir jam gali būti skirta kita bausmė.

Informacija apie bendruomenės potvarkius pateikta adresu:
 „www.direct.gov.uk“

Atstatomasis teisingumas

Atstatomasis teisingumas susijęs su pažeidėjo skatinimu dėti pastangas tiesiogiai atlyginti žmonėms, kuriems jie nusikalto. Atstatomasis teisingumas suteikia nukentėjusiems garsesnę balsą, leidžia jiems įsiklausyti į pačių pažeidėjų pateiktą veiksmų motyvaciją ir padeda pažeidėjams jaustis atsakingiems už savo veiksmus.

Atstatomojo teisingumo pavyzdys galėtų būti susitikimas su pažeidėju, kurį vestų padėjėjas. Šiame susitikime Jūs galėtumėte paaiškinti, kaip nusikaltimas paveikė Jūs, o pažeidėjas paaiškintų savo veiksmus ir atsiprašytų. Kitas pavyzdys būtų susirašinėjimas tarp Jūsų ir pažeidėjo laiškais.

Dalyvavimas atstatomojo teisingumo procesas - visiškai savanoriškas. Jei Jums tai bus pasiūlyta, galite norėti viską atidžiai apsvarstyti ir kaip tai paveiks Jūsų jausmus. Jei Jums nebus pasiūlyta dalyvauti atstatomojo teisingumo procese, bet Jūs norėtumėte, galite pasikalbėti su CPS (žr.35-ąjį psl.) arba policijos kontaktinį asmenį. Galite tai pareikšti ir savo Nukentėjusiojo asmeniniame pareiškime (žr. 36-ąjį psl.).

Labdaros organizacija „Atstatomojo teisingumo taryba“ gali pateikti daugiau informacijos ir patarimų tinklalapio adresu :
 „www.restorativejustice.org.uk“

Apeliacinis skundas, kurį teikia teisės pažeidėjas

Išnagrinėjus baudžiamąją bylą, nuteistasis gali norėti pateikti apeliacinį skundą dėl apkaltinamojo nuosprendžio ar bausmės. Jei jis sulaikytas, jie gali pateikti prašymo dėl paleidimo už užstatą ir kai kuriais atvejais jis gali būti paleistas, laukdamas apeliacinio skundo įvertinimo.

Jei byla buvo nagrinėta Magistratų teisme:

Apeliacinis skundas dėl Magistratų teismo skirto apkaltinamojo nuosprendžio ar bausmės bus nagrinėjamas Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme ir ti padarys teisėjas ir du magistratai. Nebus jokių prisiekusiųjų. Prisiekusiųjų baudžiamasis teismas turi galią panaikinti apkaltinamąjį nuosprendį ar pakeisti bausmę.

Jei byla buvo nagrinėta Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme:

Daugelis apeliacinių skundų dėl apkaltinamųjų nuosprendžių, kurie buvo priimti Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme, yra atmetami. Jei jis nėra atmetamas, jis nagrinėjamas Apeliaciniame teisme. Apeliacinis teismas gali patvirtinti apkaltinamąjį nuosprendį, pakeisti jį į apkaltinamąjį nuosprendį už kitą teisės pažeidimą, pakeisti bausmę, išteisinti asmenį arba iš nauji išnagrinėti bylą.

Apeliacinis skundas, kurį teikia baudžiamojo persekiojimo šalis

Baudžiamojo persekiojimo šalis neturi automatinės teisės pateikti apeliacinį skundą dėl Magistrų teisme priimto skundo. Tačiau, atskirais atvejais dėl teisės klaidos, tai galima padaryti. Šis apeliacinis skundas teikiamas Aukščiausiam teismui.

CPS neturi galios teikti apeliacinio skundo, jei Prisiekusiųjų baudžiamajame teisme buvo priimtas sprendimas, kad kaltinamasis nekaltas. Tačiau, jei Prisiekusiųjų baudžiamasis teismas išteisina kaltinamąjį, kol parodymų neišnagrinėjo prisiekusieji, tada CPS tarnyba gali pateikti apeliacinį skundą. Ji gali paprašyti generalinio prokuroro apsvarstyti galimybę pateikti Prisiekusiųjų baudžiamojo teismo priimtą nuosprendį dėl tam tikrų rimtų kaltinimų Apeliaciniam teismui remiantis tuo, kad nuosprendis yra „nepagrįstai atlaidus“. Jei manote, kad bausmė buvo per švelni, galite parašyti generaliniam prokurorui (žr. 69-ąjį psl.), išreikšdami savo susirūpinimus.

Apeliacinis skundas, teikiamas Aukščiausiajam teismui

Baudžiamojo [persekiojimo šalis ar pažeidėjas gali pateikti apeliacinį skundą Apeliaciniam eismui,

jei iškilo teisinis klausimas, svarbus visuomenei.

Kada galima teikti apeliacinį skundą?

Visi apeliaciniai skundai turi būti teikiami per 28 dienas nuo baudmės paskyrimo, o kartais ir greičiau.

Turite teisę būti informuotas apie bet kokį apeliacinį skundą (žr. Nusikaltimo aukų gerosios praktikos kodekso 6.12 ir 6.13 straipsnius) (žr. 70-ąjį psl.) Galite paprašyti savo policijos ar CPS kontaktinio asmens, ar pažeidėjas bei PCS pateikė bet kokį apeliacinį skundą ir jo teisinį statusą. Jie taip pat gali pasakyti Jums apeliacinio skundo nagrinėjimo datą ar rezultatą.

Nuosprendžio peržiūrėjimas

Keletas artimųjų netekusių šeimų pateikė protestą prieš Baudžiamojo persekiojimo tarnybą Aukščiausiam teismui, kad ji nepateikė rimto kaltinimo. Šie protestai buvo panaudoti procese, vadinamame „peržiūros peržiūra“. Aukštasis teismas turi galią priimti nutartį, kad CPS peržiūrėtų bylą ir pateiktų imtą kaltinimą. Šis teisinis procesas - labai brangus, jeigu turite teisę kreiptis dėl teisinės pagalbos.

Ar nuteistasis išbus visą paskirtos bausmės laiką?

Kai kurie teisės pažeidėjai bus paleidžiami automatiškai praėjus pusei bausmės laiko arba anksčiau, kaip tai buvo kai kuriose bylose.

Teisės pažeidėjas, kuriam skirta mažiau nei 12 mėn. bausmė, bus automatiškai išleidžiamas atlikus pusę bausmės. Šiems pažeidėjams netaikoma lygtinio nuteisimo terminas, bet gali būti nusiųsti atgal į kalėjimą, jei pvz. padaro kitą baudžiamąjį nusikaltimą.

Teisės pažeidėjui, įkalinamam 12 mėn. ar daugiau, kuris paleidžiamas prieš bausmės pabaigą, atleidžiamas „lygtinai nuo bausmės prieš terminą“. Šiuo metu pažeidėjui taikomas lygtinis terminas. Kai jis atleidžiamas lygtinai nuo bausmės prieš terminą, taikomos tam tikros sąlygos, tokios kaip komendantų valanda, reikalavimas gyventi nustatytu adresu arba reikalavimas nesusisiekti su nukentėjusiuoju. Jei pažeidėjas nesilaiko nustatytų reikalavimų arba padaro kitą teisės pažeidimą, jis gali būti įspėtas arba grąžintas atgal į kalėjimą.

Kai kurie rimtus nusižengimus padarę kelių eismo pažeidėjai gali būti įkalinami iki gyvos galvos arba įkalinami dėl visuomenės apsaugos. Tai vadinama neterminuotu įkalinimu. Toks pažeidėjas neturi automatinės teisės būti išleistas. Vietoj to, jie atlieka bausmę minimalių laikų kalėjime. Šį laikotarpį nustato bausmę skiriantis teismo teisėjas. Pažeidėjas negali būti išleistas prieš šio termino pabaigą ir netgi tokiu atveju, jo paleidimas nėra automatinis. Prieš juos paleidžiant, Lygtinio atleidimo nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą valdyba turi įsitikinti, kad jų visuomenei keliamo rimto sužalojimo rizika yra minimali. Jei toks asmuo paleidžiamas, pažeidėjas išleidžiamas lygtinai ir šį laikotarpį jį prižiūri Lygtinio paleidimo tarnyba. Toks asmuo gali grįžti į kalėjimą, jei bet kuriuo metu jis ima kelti pavojų visuomenei, nesilaikydamas lygtinio atleidimo nuo bausmės metu, arba jis pakartotinai padarė baudžiamąjį nusikaltimą.

Kai kurie pažeidėjai gali būti paleisti trumpam laikotarpiui pagal laikinąjį lygtinį atleidimą nuo bausmės prieš terminą įkalinimo metu. Tai gali būti dėl tokių priežasčių kaip dalyvavimas laidotuvėse, medicininis gydymas arba pasirengimas grįžti į bendruomenės gyvenimą. Kaliniai privalo grįžti į kalėjimą laikinojo lygtinio atleidimo nuo bausmės prieš terminą pabaigoje.

Kai kurie teisės pažeidėjai bus paleidžiami anksčiau, praėjus pusei bausmės laiko remiantis Namų arešto kontrolės programa (HDC). Remiantis šia programa, laikoma, kad pažeidėjai kelia nedidelę riziką atlikdami bausmę

nuo trijų mėnesių iki ketverių metų ir jie gali būti atleisti nuo 15 dienų iki 4,5 mėn. anksčiau nei suėjo jų automatinio išleidimo terminas. HDC laikotarpio metu tokie pažeidėjai išleidžiami lygtinai ir turi laikytis komendanto valandos ir nešioti elektroninį buvimo vietos įtaisą.

Vietiniai lygtinio nuteisimo priežiūros tarnybos atsakingos už lygtinio nuteisimo paslaugas. Daugiau informacijos pateikta žiniatinklio adresu: „www.justice.gov.uk“ ir ieškoti „probation trusts“ (lygtinio nuteisimo tarnybos.

Ar man praneš, kai nuteistasis bus paleidžiamas?

Jei teisės pažeidėjas įkalinimas iki 12 mėnesių ar daugiau už vieną ar daugiau tam tikrų, rimtų teisės pažeidimų, turite teisę gauti nukentėjusiojo informavimo programą, kurią vykdo vietinė lygtinio nuteisimo tarnyba.

Nukentėjusiojo informavimo programa gali Jus informuoti apie pagrindinius teisės pažeidėjo įkalinimo etapus. Tai gali būti atvejai, kai pažeidėjas turi būti perkeliamas į atvirąjį kalėjimą arba jis turi teisę būti paleidžiamas. Šią programą prižiūri nukentėjusiųjų ryšių personalas.

Nukentėjusiųjų informavimo programa taip pat suteikia galimybę susipažinti su galimomis sąlygomis, kurios turi būti pridėtos prie kalinio lygtinio atleidimo nuo bausmės prieš terminą pažymos. Pvz.: pažeidėjas gali būti paleistas su sąlyga, kad jis nebandys susisiekti su Jumis ar kitais žmonėmis, susijusiais su šiuo pažeidimu, ir gali būti, priklausomai nuo aplinkybių ir jų keliamos rizikos, nustatyta sąlyga, draudžianti pažeidėjui artintis prie Jūsų namų ar darbovietės.

Jei norite sužinoti, ar turite teisę pasinaudoti šia programa, tačiau niekas dėl jos neinformavo, galite skambinti savo vietinei lygtinio nuteisimo tarnybai ir leisti pasikalbėti su nukentėjusiųjų ryšių grupe. Daugiau informacijos apie Jūsų vietinę lygtinio nuteisimo tarnybą pateikta žiniatinklio adresu: „www.justice.gov.uk“ ir ieškoti „probation trusts“ (lygtinio nuteisimo tarnybos).

Kalėjimų tarnyba turi pagalbos liniją, skirtą žmonėms, kurie susirūpinę, kad kalinys bus paleistas, arba į kuriuos nepageidaujamai kreipėsi kalinys, tel.: 0845 758 5112 nuo 9 iki 16 val., pirmadieniais - penktadieniais. Galite taip pat rašyti adresu: National Offender Management Service Victim Helpline, PO Box 4278, Birmingham, B15 1SA

Koroneriai

Koroneriai yra nepriklausomi teisiniai specialistai, tiriantys nenatūralias, staigias ar smurtines mirtis. Tai apima visas mirtis kelių eismo įvykiuose. Koroneriai laikomi teisininkais arba gydytojais (ar priklauso abiem kategorijoms) ir juos skiria miesto tarybos.

Koroneris turi išsiaiškinti kas, kaip, kada ir kur mirė.

Norėdamas tai nustatyti, jis dažnai užsako lavono skrodimą (žr. 14-ąjį psl.). Koroneris taip pat dažnai vykdo apklausą, vadinamą tyrimu (žr. toliau).

Koroneris teikia įgaliojimą leisti palaidoti ar kremuoti palaikus ir išduoda atitinkamus dokumentus įregistruoti mirtį (žr. 19-ąjį psl.)

Svarbu prisiminti, kad koroneris negali nustatyti, kas buvo kaltas dėl baudžiamojo nusikaltimo, ir jis negali nesutikti su baudžiamojo teismo išvadomis.

Koroneris taip pat negali nustatyti atsakomybės remdamasis civiline teise. Tai civilinių teismų prerogatyva (žr. 72-ąjį psl.).

Koroneriui padeda koronerio padėjėjas. Dalis jo vaidmens - suteikti Jums informacijos ir atsakyti į visus klausimus, kurie Jums gali kilti dėl jo atlikto tyrimo. Galite paprašyti pasikalbėti su šiuo pareigūnu bet kuriuo metu. Jūsų policijos kontaktinis asmuo gali nurodyti, kaip susisiekti su koronerio padėjėju.

Apklaustos

Apklaustos visada bus vykdomos įvykus tragiškam eismo įvykiui, išskyrus atvejus, jei koroneris mano, kad mirtį sukėlė natūralios priežastys).

Apklaustos vykdomos teismo salėse, kurios gali būti teismo rūmuose, bet gali būti rengiamos ir kituose pastatuose, pvz.: rotušėse. Paprastai jas atlieka koroneris ne prisiekusiųjų. Retais atvejais kviečiami prisiekusieji. Tai daromos, kai nagrinėjamos specialiosios bylos, kurių metu keliami visuomenės saugumo klausimai arba kai eismo įvykis įvyko policijos persekiojimo metu.

Apklausa pradžia ir atidėjimas

Kai koroneris pradeda apklausą, bus pateikiami parodymai, susiję su mirusiojo asmens tapatybe ir kita pagrindine informacija su sijusio su įvykio vieta.

Jei kam nors bus pareikšti baudžiamieji kaltinimai sukėlus žūtį, koroneris paprasti atideda apklausą, kol bus baigtas baudžiamasis teismo procesas. Jei koroneris mano, kad visus bylos faktus nustatys baudžiamieji teismai, koroneris paprastai užbaigia apklausą tuo metu.

Jei manote, kad baudžiamajam teismui nepavyko išnagrinėti visų faktų, susijusių su įvykusia žūtimi, Jūs arba Jus atstovaujantis advokatas (žr.24-ąjį psl.) gali kreiptis į koronerį, kad jis pratęstų apklausą. Koroneris priims sprendimą, ar jiems reikėtų tai padaryti.

Kas dabar apklausa metu?

Apklausa metu koroneris nustato žūties faktus.

Paprastai į šias apklausas kviečiami liudytojai, kad jie pateiktų turimus parodymus. Koroneris priims sprendimą, kas turėtų pateikti tokius parodymus. Tai gali būti policija, nmedicinos personalas, ekspertas, matęs eismo įvykį. Juos gali pateikti ir mirusiojo asmens giminaičiai ar draugai. Gali būti ypatingų žmonių, kurie, Jūsų ar Jus atstovaujančio advokato manymu, turėtų būti svarbūs liudytojai. Jei taip, Jūs arba Jūsų advokatas gali pasiūlyti, kad koroneris apklaustų šiuos žmones.

Bet kokiam asmeniui, kuriam gali būti pateikti arba jau pateikti baudžiamieji kaltinimai, susiję su Jūsų byla, gali reikėti atvykti į apklausą ir prisiekti kaip liudytojui ir atsakyti į pateiktus klausimus. Nors jis turi teisę ir ne atsakinėti jam pateikiamų klausimų.

Kai koroneriui liudytojai pateikia savo parodymus, juos gali apklausti kiti žmonės, vadinami „suinteresuotais asmenimis“. Tai galite būti Jūs arba kažkoks kitas asmuo, artimas mirusiajam, arba Jus atstovaujantis advokatas (žr. 24-ąjį psl.) Visi klausimai turi būti siejami su žūties faktais.

Koroneris taip pat gali leisti teisininkui, atstovaujančiam asmenį, kuris kaltinamas baudžiamuoju nusikaltimu, susijusiu su eismo įvykiu ir užduoti liudininkams klausimų apie žūties faktus.

Koronereris arba prisiekusieji, jei jie dalyvauja, priims sprendimą. Tai gali būti „trumpas“ nuosprendis, kad mirtis buvo atsitiktinė, neteisėta ar natūrali. Kitais atvejais, priimamas „aprašomasis“ nuosprendis, tai reiškia, kad aprašomos aplinkybės, sukėlusios žūtį, tačiau nenurodoma, ar mirtis buvo atsitiktinė, neteisėta ar natūrali. Kitais atvejais, priimamas trumpas ir aprašomasis nuosprendis. Gali būti priimtas „atvirasis“ nuosprendis, reiškiantis, kad nebuvo surinkta pakankamai įrodymų priimti sprendimą.

Atsitiktinės žūties nuosprendis priimamas tuo atveju, kai žūtį sukėlė kitas asmuo. Tai gali būti nemalonu, bet jų metu pateikiami baudžiamieji kaltinimai (žr. 32-ąjį psl.), o Jūs galite pateikti prašymą dėl kompensacijos (žr. 72-ąjį psl.).

Koroneris gali parengti ataskaitą (vadinamą 43-osios taisyklės ataskaita), kuri iškeli eismo saugumo klausimus, aptariamus apklausos metu, ir klausti, kokių veiksmų imasi organizacijos (tokios kaip vietos savivaldybės ir nacionalinė vyriausybė), kad tokių mirčių būtų išvengta. Koroneris negali priversti šių organizacijų imtis specialiųjų priemonių, kad būtų išvengta tokių mirčių ateityje, bet šios organizacijos privalo atsakyti koroneriui raštu. Galite paprašyti koronerį pateikti 43-osios taisyklės ataskaitos kopiją ir gautą atsakymą ar atsakymus. Šių ataskaitų apžvalga ir atsakymai taip pat spausdinami žiniatinklio adresu: „www.justice.gov.uk“

Koroneriai gali teikti pareiškimus teisme dėl visuomeninio eismo saugumo ir jų nuomonė šiais klausimais.

Galite parašyti koronerį, ar jis neketin padėti tokiu būdu. Tai priklauso nuo jų, ar jie tai padarys.

Atvykimas į apklausą

Apklausa yra vieša, todėl galite jose dalyvauti, jei norite. Tai pat turite teisę, kad apklausoje Jus atstovautų advokatas. Žr. 66-ąjį psl. kuriame pateikta informacija apie advokato funkciją apklausos metu ir žr. į 24-ąjį psl. ar informaciją, kaip pasisamdyti advokatą.

Koroneris padėjęs turi informuoti artimuosius apie apklausos datą, laiką ir vietą. Jei nesate informuotas, galite kreiptis į koronerio biurą.

Daugumai žmonių, dalyvavimas apklausoje - nauja patirtis. Galite pageidauti susipažinti su teismo rūmais iš anksto ten apsilankydami. Koronerio padėjėjas gali tai suorganizuoti.

Prieš apklausą Jūs ar advokatas, veikiantis Jūsų vardu (žr. 72-ąjį psl.), gali pageidauti pamatyti parodymus/įrodymus, kurie bus pateikti apklausos metu, kad padėtų Jums ar Jūsų advokatui pasirengti apklausai ir suprastų šiuos parodymus. Koroneris nusprendžia, ar leidžiama Jums pamatyti šiuos įrodymus/parodymus.

Apklausoje gali būti vartojami techniniai terminai. Koroneris turėtų paaiškinti šiuos terminus, kad suprastumėte, apie ką kalbama. Jums gali būti nemalonūs kai kurie įrodymai, pvz.: sužeidimų aprašymas. Jei Jus slegia gauta informacija, galite ramiai palikti teismo salę. Jei nenorite kažko praleisti, koroneris gali parengti trumpam atidėti apklausą.

Po apklausos Jūs ar Jūsų advokatui gali būti pateiktos apklausos užrašų kopija. Paprastai jame nurodytas kaltinimas. Prieš priimdami sprendimą ar skaityti visus užrašus galite norėti sužinoti, kas juose parašyta, jei juose būtų informacija kurios nenorėtumėte skaityti ar matyti, nes jis Jus gali sujaudinti.

Kadangi apklausa vyksta viešai, juose gali dalyvauti asmenys, sukėlę tragišką įvykį ir jų draugai. Juose taip pat gali dalyvauti žurnalistai ir aprašyti apklausos eigą bei norėti pasikalbėti su Jumis (žr. 27-ąjį psl., kuriame nurodyta kaip bendrauti su žurnalistais).

Galima, kad Jūsų giminaitis ar draugas dalyvautų apklausoje ir Jus palaikytų. Koronerio padėjėjas gali informuoti, kiek teismo slėje bus vietų.

Koronerio biure galite gauti papildomos informacijos apie koronerius ir apklausas arba galite šią informaciją persiųsti iš žiniatinklio adresu www.gov.uk, paieškos laukelyje išspausdindami žodį „inquest“ (apklausa). Jei dalyvaujate apklausoje Koronerių teisme Londone ar pietrytinėje dalyje, galite pasinaudoti labdaros organizacijos Koronerių teismų paramos tarnybos teikiama parama. Apsilankykite žiniatinklio adresu: „www.coronerscourtsupportservice.org.uk“, kuriame pateikti teismų duomenys, teikiantys tokią paramą.

Labdaros organizacija „INQUEST“ (apklausa), teikia konsultacijas dėl apklausų. Apsilankykite žiniatinklio adresu „www.inquest.org.uk“ ar skambinkite tel. 020 7263 1111.

Jūsų nuomonė apie baudžiamąjį teisingumą

Jei norite pateikti komentarą ar išreikšti susirūpinimą dėl baudžiamosios teisingumo sistemos, galite taip padaryti. Šios agentūros ragina pateikti savo nuomonę ir Jūs turite teisę būti išgirstas.

Jūsų nuomonė apie policijos darbą

Jei Jūsų komentarai susiję su policijos greitojo reagavimo grupės darbu, kreipkitės į šią grupę dėl nusiskundimo pateikimo procedūros. Galite taip pat raštu kreiptis į šių grupių vyriausiąjį komisarą.

Jei Jūsų netenkina atsakymas, galite pateikti nusiskundimą Nepriklausomai policijai teikiamų skundų nagrinėjimo komisijai el. adresu: „www.ipcc.gov.uk“

Vidaus reikalų ministerija - vyriaybės departamentas, atsakingas už policijos klausimus. Galite rašyti Vidaus reikalų sekretoriui adresu: The Home Office, 2

Marsham Street, London, SW1P 4DF.T: 020 7035 4848 ar el. pašt adresu: public.enquiries@homeoffice.gsi.gov.uk. Daugiau informacijos ieškokite adresu: www.homeoffice.gov.uk

Jūsų nuomonė apie Baudžiamojo persekiojimo tarnybos darbą

Jei Jūsų komentarai susiję su Baudžiamojo persekiojimo tarnyba, kreipkitės į atitinkamos srities Vyriausiąjį prokurorą (jų duomenis galite rasti el. adresu: „www.cps.gov.uk“). Jei Jūsų netenkina atsakymas, galite pateikti nusiskundimą el. adresu: „www.cps.gov.uk“. Jei vis dar nesate patenkinta(s) atsakymu, galite kreiptis į generalinį prokurorą, vyriausybės vyriausiąjį teisinių reikalų patarėją el. adresu: „www.attorneygeneral.gov.uk“

Jūsų nuomonė apie teismo darbą

Jei Jūsų komentarai susiję su teismo personalo darbu, adresuokite juos vyriausiajam to teismo pareigūnui. Jei Jūsų netenkina atsakymas, galite rašyti Regiono direktoriui. Jei vis dar nesate patenkintas atsakymu, galite rašyti Skundų nagrinėjimo ir paklausimų grupei adresu: HM Courts and Tribunal Service, 1st Floor, 102 Petty France, London, SW1H 9AJ arba el. pašto adresu: „customerservicecshq@hmcourts-service.gsi.gov.uk“.

Yeisėjų ir magistratų sprendimus galima užginčyti apeliaciniu skundu (žr. 6-ąjį ir 62-ąjį psl.). Tačiau, jei Jūsų komentarai susiję su teisėjo ar magistrato elgesiu (pvz.: jei manote, kad jie pasakė teisme kažką netinkamo), galite pateikti skundą el. pašto adresu: „www.judicialcomplaints.judiciary.gov.uk“

Jei Jūsų komentarai susiję su Liudytojų priežiūros tarnyba, kreipkitės į tą tarnybą. Jei Jūsų susirūpinimas susijęs su teisingumo sistema, galite kreiptis

į

Teisingumo ministeriją, vyriausybės departamentą, atsakingą už teisingumo klausimus.

Galite rašyti Lordui kancleriui arba Teisingumo ministerijos sekretoriui adresu: Lord Chancellor and Secretary of State for Justice at The Ministry of Justice, 102 Petty France, London SW1H 9AJ ar el. paštu: „email.general.queries@justice.gsi.gov.uk“. Daugiau informacijos galite rasti el. adresu: „www.justice.gov.uk“.

Parlamento ombudsmenas

Parlamento ombudsmenas atlieka nepriklausomą tyrimą dėl JK vyriausybės departamentų ir institucijų darbo nusiskundimų. Jei nesate patenkintas bet kuriuo atsakymu į bet kokį nusiskundimą, galite pateikti jį Parlamento ombudsmeniui per Jus atstovaujantį Parlamento narį. Daugiau informacijos galite rasti internetiniu adresu: „www.ombudsman.org.uk“

Nusikaltimo aukų gerosios praktikos kodeksas išdėsto tuos standartus, kurių galite tikėtis, kai susiduriate su baudžiamojo teisingumo sistema. Šie standartai apima prieigos informaciją, palaikymo ir dalyvavimo reikalavimus teismo procesuose, kuruose esate liudininkas. Kodeksą galite atsisiųsti iš žiniatinklio adresu: „www.brake.org.uk/support“

Kreipkitės į kelių eismo saugumo organizaciją

Galite kreipkitės į kelių eismo saugumo organizaciją, kurie rengia baudžiamojo teisingumo kampanijas, susijusias su kelių eismo įvykių bylomis (žr. 80 ir 81-ąjį psl.).

Jūsų advokatas ir piniginiai reikalavimai

Jūsų advokatas ir piniginės pretenzijos

Advokato samdymas 71

Prašymo teikimas dėl kompensacijos 72

Ar aš galiu pateikti prašymą dėl kompensacijos 72

Kodėl negalite gauti kompensacijos automatiškai iš valstybės? 72

Ar galiu pateikti prašymą, jeigu niekas nėra kaltinamas dėl baudžiamojo nusikaltimo 72

Kas išmoka žalos atlyginimą? 72

Mirtinojo eismo įvykio ieškinių tipai

Ieškiniai netekus išlaikytojo 73

Artimojo netekties nuostoliai 73

Artimųjų netekusių žmonių patirtas šokas 74

Mirusiojo žmogaus kančios 74

Laidojimo ir kremavimo išlaidos 74

Ieškinys dėl patirtų traumų 74

Mirtinojo eismo įvykio ieškinio procedūros

Pateikti ieškinį 75

Jūsų ieškinio svarstymas 75

Teismo procedūros 75

Galutiniai (36-oji dalis) pasiūlymai 76

Išmokos vaikams 76

Darbas su savo advokatu

Pokalbis su savo advokatu 77

Nusiskundimai dėl advokato paslaugų ar jo keitimas 77

Apmokėjimas už advokato paslaugas 78

Teisinių išlaidų draudimas 78

Apmokėjimas pagal sąlyginių mokesčių sutartį 78

Mokėjimas avansu 79

Nemokėkite nenumatytiems atvejams skirtomis lėšomis 79

Teisininkų samdymas

Norėdami sužinoti ar galite pateikti ieškinį dėl kompensacijos, turite pasikonsultuoti su advokatu. Kuo anksčiau pasikonsultuosite su advokatu, tuo greičiau bus galima išnagrinėti Jūsų bylą, tuo daugiau šansų, kad jis galėtų padėti.

Kartais galima pareikalauti labai didelės sumos pinigų, netgi jei niekas nekaltinamas baudžiamuoju nusikaltimu, arba netgi jei atsakingas vairuotojas buvo nedraustas. Tik advokatas galės Jums pasakyti, ar ieškinį galima laimėti.

Galite susitikti su advokatu nemokamai ir sužinoti, ar jis galės Jums padėti. Daugeliu atveju, Jums nereikės mokėti advokatui, kuris teiks Jums paslaugas (žr. 79-ąjį psl.)

Tai priklauso nuo Jūsų, ar samdysite specialųjį advokatą, ir prieš priimdami sprendimą, turite teisę pasikonsultuoti su daugiau nei vienu advokatu.

Svarbu, kad suprastumėte, už ką pasirašote sudarydami sutartis, ypač tais atvejais, kai turite apmokėti už suteiktas paslaugas (žr. 79-ąjį psl.).

Norėdami sužinoti, ar galite teikti ieškinį dėl kompensacijos, svarbu pasikonsultuoti su advokatu, kuris specializuojasi teikiant ieškinius dėl asmeninių traumų, kurias sukėlė eismo įvykiai, kompensavimo. Šios organizacijos pateikia tokių advokatų sąrašą:

Transporto priemonių eismo įvykių įvertinimo advokatų draugija

W:www.mass.org.uk T:0117 925 9604

The AAsmeninių traumų įvertinimo teisininkų asociacija W:www.apil.org.uk T:0115 958 0585

Jums artimiausias specializuotų paslaugų advokatas gali dirbti ir toliau nuo Jūsų gyvenamosios vietos. Tačiau, svarbiau pasisamdyti specializuotų paslaugų advokatą, nei šalia Jūsų dirbantį teisininką. Galite daug nuveikti, kreipdamiesi telefonu, el. ar įprastu paštu. Kai kurie advokatai gali apsilankyti pas Jus namuose.

Prašymo teikimas dėl kompensacijos

Ar aš galiu pateikti prašymą dėl kompensacijos?

Ieškinius gali pateikti tik tam tikri žmonės, tam tikromis aplinkybėmis ir dėl tam tikrų dalykų. Nors dauguma žmonių gali pateikti ieškinį, tačiau ne visi atitinka keliamus reikalavimus ir ne visi gali pretenduoti į tą pačią išmoką. Tai gali patarti Jums advokatas.

Kodėl negalite gauti kompensacijos automatiškai iš valstybės?

Jei Jūsų finansinė būklė sunki, galite kreiptis, kad Jums būtų suteikta pašalpa (žr. 25-ąjį psl.). Tačiau kompensacija dėl žūties eismo įvykyje nemokama. Jūsų advokatas turi pateikti ieškinį dėl mirtinojo eismo įvykio remdamasis civilinės teisės nuostatomis, kartu su Jumis, kaip ieškovu.

Ar galiu pateikti prašymą, jeigu niekas nėra kaltinamas dėl baudžiamojo nusikaltimo?

Civilinė teisė skiriasi nuo baudžiamosios teisės. Kai kuriais atvejais, galima nustatyti, kad kažkas yra atsakingas dėl žūties eismo įvykyje pagal civilinės teisės nuostatas, netgi jei tas asmuo nebuvo kaltinamas arba pripažintas kaltu dėl baudžiamojo nusikaltimo.

Kas išmoka žalos atlyginimą?

Norėdami gauti išmoką remiantis mirtinojo eismo įvykio kompensavimo ieškiniu, turi būti nustatyta mažiausiai dalinai atsakinga šalis, sukėlusį žūtį, kuris sutiktų Jums apmokėti nurodytą pinigų sumą (atlyginti už nuostolius).

Nuostolius paprastai atlygina atsakingo asmens transporto priemonės draudikas, bet ne pats asmuo. Jei atsakingas asmuo yra nedraustas arba nerandamas, tada išmoką sumoka institucija, vadinama Transporto priemonių draudikų biuras (MIB). Daugiau informacijos apie „MIB“ galite rasti žiniatinklio adresu: „www.mib.org.uk“ Tais atvejais kai vairuotojas neapsidraudęs arba nerandamas, vis dar turite pasinaudoti teisininkų paslaugomis, nes šios bylos dažnai būna sudėtingos.

Išmoka sumokama po derybų ar teismo nutarties. Išmokos suma gali skirtis priklausomai nuo bylos aplinkybių.

Mirtinojo eismo įvykio ieškinių tipai

Toliau pateikiami įvairūs mirtinųjų eismo įvykių ieškinių tipai. Jūsų advokatas gali patarti, kad pateiktumėte vieną ar kelis tokius ieškinius. Visi ieškiniai remiasi nustatyta atsakomybe.

1. Ieškiniai netekus išlaikytojo

Tam tikromis aplinkybėmis finansiškai nuo žuvusiojo eismo įvykyje priklausomi žmonės gali pateikti ieškinį, kad neteko išlaikytojo. Tai vadinama ieškinyms netekus išlaikytojo. Išieškoma suma nėra fiksuota. Tai priklauso nuo paramos sumos, kuri teikė eismo įvykyje žuvęs asmuo.

Tokio ieškinio atveju dažnai ieškinys susijęs su pajamų netekimu. Ši suma bus nustatoma pagal tai, kiek uždirbdavo žuvęs asmuo, kiek laiko jis būtų tiek uždirbęs, jei nebūtų žuvęs ir atsižvelgiant į kitus faktorius.

Ieškinys netekus išlaikytojo gali apimti tokias prarastas paslaugas, tokias kaip vaikų priežiūra, DIY ir kiti buitiniai darbai, kuriuos tikdavo eismo įvykyje žuvęs žmogus.

Jei teikiate tokį ieškinį savo vardu ar kitu vardu, pvz.: vaikų, Jūsų advokatas padės Jums įvertinti visus nuostolius ir kokia bus bendroji ieškinio suma. Šiuo atveju reikia pateikti darbo sutartį ir namų ūkio sąskaitas, kad pagrįstumėte ieškinio sumą.

2. Artimojo netekties nuostoliai

Kai kurie žmonės pateikia 11.800 GBP ieškinį dėl artimojo netekties. Šiuo atveju Jums patarti gali Jūsų advokatas.

3. Artimųjų netekusių žmonių patirtas šokas

Galite pateikti ieškinį dėl patirto šoko, netekus artimųjų. Šiuo atveju taikomi griežti kriterijai, kas gali teikti tokį ieškinį. Jei neatitinkate šių kriterijų, negalite teikti tokio ieškinio, nors ir patirtumėte didelę traumą.

4. Mirusiojo žmogaus kančios

Jei miręs asmuo patyrė kančias, galima pateikti ieškinį dėl kompensacijos, patyrus minėtas kančias. Ieškinio suma remiasi laiko trukme, per kurią minėtas asmuo patyrė kančias ir jų laipsnį.

5. Laidojimo ir kremavimo išlaidos

Galima pateikti ieškinį, kad atsakinga šalis padengtų pagrįstas laidojimo ar kremavimo ir kitos susijusias išlaidas, tokios kaip paminklas ir t.t./ Saugojkite visus mokėjimo kvitus.

6. Ieškinys dėl patirtų traumų

Jei Jūs, ar kas nors iš jūsų artimųjų eismo įvykio metu patyrė traumas, svarbu sužinoti, ar galite pateikti ieškinį dėl tokių traumų ir nuostolių, kuriuos sukėlė šios traumos. Jūsų advokatas gali Jus pakonsultuoti šiuo klausimu.

Pateikti ieškinį

Jūs ir Jūsų advokatas nuspręš, ar galite pateikti ieškinį, kokį ieškinį (-ius) pateikti ir kokios sumos reikalauti. Privalote surinkti įrodymus, kurias pagrįsitate savo ieškinį (-ius). Ieškinį Jūsų advokatas turi pateikti per tris metus nuo

žūties datos.patvirtinti mirties priežastį. Dauguma ieškinių pateikiama kuo greičiau, kad kuo anksčiau būtų gautos išmokos.

Jūsų ieškinio aptarimas

Kai esate parengęs savo bylą, Jūsų advokatas kreipsis į asmens, iš kurio bandote prisiteisti kompensaciją, draudikų (kitos pusės), ar jis nori išmokėti pinigų.

Jei kita pusė prisiima atsakomybę ir sutinka mokėti pinigų, ji gali pateikti pasiūlymą ar kelis iš jų, kurių suma mažesnė nei Jūsų advokatas manytų, kad ji Jums priklauso. Pvz.: jei siekiate prisiteisti išmoką netekus išlaikytojo, kita pusė gali pasinaudoti mirusiojo medicinine informacija ir darbo sutarties įrašais,

kad išieškoma suma per didelė.

Žinodami, kad advokatai ir draudimo bendrovės derasi dėl Jūsų netekties sumos, gali Jus priblokšti, ypač jei Jūsų byla nagrinėjama ilgą laiką. Paprašykite savo advokato, kad jis Jus reguliariai informuotų, kad nagrinėjama Jūsų byla.

Teismo procedūros

Jei Jums neišmokama priimtina suma po derybų arba, jei kaltininkas nepriima atsakomybės, Jūsų advokatas gali pradėti pateikti ieškinį (civilinis teismo procesas) kitos šalies atžvilgiu. Dauguma civilinių teismo procesų nagrinėjami Grafystės teisme, tačiau jis gali būti nagrinėjamas ir Aukščiausioje teisme. Jei teisinis ieškinys pradėtas, tai nebūtina reiškia, kad Jūsų byla pasieks teismą. Jūsų advokatas gali bandyti susitarti su kita puse.

Kai kuriais atvejais, jei atsakomybė pripažįstama, kita šalis sumoka tarpinę (dalinę) išmoką, dar ne galutinę, kad būtų padengtos laidotuvių išlaidos.

Galutiniai (36-osios dalies) susitarimo pasiūlymai

Bet kuriuo derybų etapo metu kita šalis gali pasiūlyti Jums sumą, kaip galutinę išmoką, vadinamą „36-osios dalies pasiūlymu“. Jums ir Jūsų advokatui skiriama 21 diena priimti arba atmesti „36-osios dalies“ pasiūlymą.

Jei atmesite „36-osios dalies“ pasiūlymą, o galutinė suma, kurią gausite derybomis ar per teismą, yra mažesnė, galite būti atsakingas už kitos pusės teisinės išlaidas nuo tos dienos, kai jie pateikė tokį pasiūlymą. Jūs negalėsite reikalauti padengti savo išlaidų nuo pasiūlymo pateikimo dienos. (Žr. 79-ąjį psl., kuriame pateikta informacijos dėl atlyginimo išmokėjimo advokatui.)

Jūs taip pat galite pateikti „36-osios dalies“ pasiūlymą kitai pusei, nurodydami sumą, kuriai esate pasirengęs pritarti.

Jūs ir Jūsų advokatas turi rūpestingai apsvarstyti „36-osios dalies“ pasiūlymą.

Dėl daugelio priežasčių, gali būti geriau susitarti dėl galutinės išmokos be teismo. Negalite iš anksto nuspėti teismo sprendimo. be to, sėkmė negarantuota. Jūsų byla gali būti nagrinėjama ilgai. Kartais kita pusė gali pateikti priimtina pasiūlymą prieš pat bylos nagrinėjimą teisme.

Išmokos vaikams

Bylos pateikiamos vaikų vardu nagrinėjamos teisme. Daugeliu atvejų vaikams skirti pinigų teismas laiko ir administruoja specialioje sąskaitoje, kol vaikui sueis 18 m.

Daugeliu atvejų, kai kaltininkas prisiima atsakomybę, ieškiny išsprendžiamas derybomis, be teismo įsikišimo. Galite atsisakyti ar priimti bet kokį pasiūlymą. Jūsų advokatas patars Jums, ar pateiktas pasiūlymas priimtinas.

Darbas su savo advokatu

Pokalbis su savo advokatu

Jūsų advokatas turi mokėti paaiškinti, kas vyksta paprastas terminais ir reguliariai pasikalbėti su Jumis telefonu ar per susitikimus. Jiems turėtų būti malonu atsakyti į bet kokius Jūsų klausimus.

Gerai užsirašyti tokių pokalbių su advokatu esmines detales ir saugoti susirašinėjimo kopijas, kad galėtumėte sekti savo ieškinio nagrinėjimo eigą. Advokato duomenis ir telefono numerį galite užsirašyti 3-ame puslapyje.

Įsitikinkite, kad žinote, kas nagrinėja Jūsų bylą. Kartais advokato biure su Jūsų byla gali dirbuotis keletas žmonių.

Nusiskundimai dėl advokato paslaugų ar jo keitimas

Jei bet kuriuo momentu esate nepatenkintas advokato darbu, galite pasikalbėti su partneriu, kuris yra atsakingas už klientų priežiūrą, dažnai vadinamas skundų nagrinėjimo partneriu.

Jei ir toliau liekate nepatenkintas, gali prireikti keisti advokatą. 72-ame puslapyje nurodytos organizacijos, į kurias galite kreiptis, kad rastumėte kitą advokatą.

Jei turite nusiskundimų dėl asmeninių traumų advokato, jį galite pateikti teisiniam ombudsmenui. Skambinkite tel.: 0300 555 0333 arba apsilankykite adresu: „www.legalombudsman.org.uk“

Apmokėjimas už advokato paslaugas

Jei gaunate išmoką, kita pusė paprastai sumoka didesnę dalį arba visas Jūsų teisinės išlaidas.

Kita pusė paprastai sumoka bet kokias kitas Jūsų advokato patirtas išlaidas, jei jos priimtinos. Šios išlaidos, tokios kaip medicinos ataskaitų rengimo išlaidos, vadinamos išmokomis. Kai kuriais atvejais, kitai pusei gali nereikėti mokėti šių išlaidų. Jūsų advokatas gali Jus pakonsultuoti šiuo klausimu.

Jei Jūsų ieškinys buvo atmestas, galite likti atsakingu už savo ir kito pusės teisinės išlaidas. Tačiau, yra daugybė būdų, kuriais galite apmokėti bet kokias patirtas teisinės išlaidas, kurioms padengti nereikia didelių lėšų.

1. Teisinių išlaidų draudimas

Jūs ar miręs asmuo gali būti apsidraudęs nuo teisinių išlaidų esimo įvykio atveju. Reikėtų patikrinti transporto priemonių ir namų raudimo polisus, kredito kortelių polisus, bet kokių profsajungų ar asociacijų narystės ar darbe teikiamų pašalpu programas. Jūsų teisininkas gali tai padėti padaryti.

2. Apmokėjimas pagal sąlyginių mokesčių sutartį

Norėdami apsisaugot, jei Jūsų ieškinys bus atmestas, dauguma advokatų sudaro sąlyginių išmokų sutartį, dažnai vadinamą „nelaimėjus bylos, honoraras nemokamas“ sutartimi. Tai reiškia, kad Jūsų advokatas gaus honorarą už darbą tik tuo atveju, jei bus patenkintas Jūsų ieškinys. Jums nereikia mokėti jokių teisinių išmokų avansu ir Jums nereikia mokėti jokių teisinių išmokų, jei ieškiny atmetamas.

Be to, Jums gali būti rekomenduojama įsigyti draudimo polisą. Draudimo polisas (arba teisinių išlaidų polisas) apsaugo Jums ir Jums nebereikia padengti kitos pusės išlaidų ir išmokų, o įmoka turėtų būti konkurencinga. Jūsų advokatas galės pateikti daugiau informacijos apie draudimo polisus.

Be to, Jūsų advokatas gali numatyti sėkmės mokestį, jei Jūsų ieškinys patenkinamas, ir kita pusė padengia teisinės išlaidas. Sėkmės mokestis papildomai siekia 12.5%, be pagrindinio advokatui mokamo honoraro. Sėkmės mokesčio priedas gali siekti 100%, jei Jūsų byla bus nagrinėjama teisme.

Jūsų advokato mokestį, įskaitant sėkmės mokestį, padengia kita pusė, jei Jūsų ieškinys patenkinamas. Jis turėtų būti atskaitomas iš Jūsų išmokos sumos, išskyrus ta tikras išskirtines aplinkybes, kurias Jums turi būti išaiškintos.

3. Mokėjimas avansu

Kai kurie žmonės pasirenka sumokėti advokatui patys.

Tačiau mokėdami savo lėšomis už pateiktą ieškinį, turite įvertinti galimybę, kad galite pralaimėti bylą. Jūsų ieškinio aptarimas Turite žinoti, kad kad turėsite apmokėti bet kokias privalomas išlaidas. Jūsų advokatas gali Jus pakonsultuoti šiuo klausimu.

Nemokėkite nenumatytiems atvejams skirtomis lėšomis

Kai kurie asmenys, kurie vadinami ieškinių vertintoju, ieškinių tvarkytojas ar ieškinių valdymo bendrovė gali pasiūlyti sutvarkyti Jūsų ieškinį už atitinkamą išmokų procentą, kartais siekiantį trečdalį sumos (vadinamas nenumatytiems atvejams skirtomis lėšomis). Galite matyti daug reklamų, siūlančių tokias paslaugas.

Nenumatytiems atvejams skirtos lėšos nėra tas pats kaip sąlyginis mokestis, nors klaidingai jos gali būti laikomos „nelaimėjus bylos, mokesti nemokamas“ sutartimi. Jei gaunate išmoką, turėsite sumokėti neparasti didelę sumą pinigų ieškinių vertintojui. Kartais tai ne visada pasakoma iš pradžių.

Ieškinių vertintojai nėra asmeninių traumų advokatai. Jų veiklos nereguliuojama advokatams taikomais standartais.

Naudingos organizacijos

Naudingos organizacijos

Norėdami gauti papildomos informacijos apie vietines organizacijas, skambinkite skambinkite „Brake“ pagalbos linija (ž. toliau) arba pasikalbėkite su savo Šeimos ryšių specialistu.

Labdaros organizacijos, susijusios su nukentėjusiais kelių eismo įvykiuose

„Brake“ (Stabdžiai)

„brake“ palaiko ir padeda asmenims, netekusiems savo artimųjų arba sužalotiems eismo įvykiuose ir rengia kelių eismo saugumo kampanijas. Labdaros pagalbos linija teikia emocinę paramą, informaciją ir leidžia užmegzti kontaktus su paramos darbuotojais, patarėjais, teisės specialistais ir žmonėmis, kurie neteko savo artimųjų eismo įvykiuose. Šios linijos darbuotojai gali pasikalbėti Jūsų vardu su įvairiais pareigūnais, kad Jūsų balas būtų išgirstas ir padėtų pasinaudoti Jums prieinamų tarnybų paslaugomis. „Brake“ koordinuoja Nacionalinę kelių eismo saugumo savaitę ir taiko eismo saugumo mokymo programas mokyklose, bendruomenėse ir bendrovėse. Labdaros organizacija taip pat skatina vyriausybę tobulinti kelių saugumo įstatyminę bazę ir užtikrinti teisėsaugą. Labdaros organizacija teikia daugelį savanorių paslaugų artimųjų netekusioms šeimoms.

Pagalbos linija: 0845 603 8570 (Pir-Pen 10:00-16:00) arba el. adresas: helpline@brake.org.uk
Norėdami paaukoti, tpti „Brake“ draugu (-e) ar savanoriu (-e), skambinkite tel.: 01484 559909 arba rašykite: „brake@brake.org.uk“
www.brake.org.uk

„RoadPeace“ (Taika keliuose)

„RoadPeace“ palaiko šeimas, kurių artimieji žuvo ar buvo sužaloti eismo įvykiuose. „RoadPeace“ teikia praktinę paramą, leisdama eismo įvykių informacinius bukletus; emocinę paramą pagalbos linija ir „tapk draugu“ programa (kurią koordinuoja personalas su savanoriais, kurių artimieji žuvo ar buvo sužaloti eismo įvykiuose); ir rengia dvasios palaikymo programą, kuri padeda formuoti įgūdžius, kad būtų įveikti artimųjų netekties psichologiniai simptomai. „RoadPeace“ teikia teisinę pagalbą, kai įmanoma. „RoadPeace“ koordinuoja atsiminimo veiklą, įskaitant Pasaulinę kelių eismo aukų atminimo dieną; Kabina „Prisimink mane“ plakatus pakelėse ir administruoja „Prisimink mane“ internetinį atminimo puslapį (www.remembermememorials.org). Medžiai gali būti dedikuoti savo mylimiesiems „RoadPeace“ giraitėje nacionaliniame atminimo medelyne Stradfordšyre. „RoadPeace“ remia kelių eismo pavojaus mažinimo ir transporto skatinimo politiką, kuri atkreipia dėmesį į pažeidžiamus kelių naudotojus ir aplinką.

Pagalbos linija: 0845 4500 355 (Pir-Pen 10:00-17:00) arba el. adresas: helpline@roadpeace.org
Biuro tel.: 020 7733 1603 ar info@roadpeace.org
„www.roadpeace.org“ ir „www.remembermememorials.org“

SCARD (Parama ir rūpestis po žūties ir sužeidimo keliuose)

įtraukianti CADD (Kampanija nukreipta prieš vairavimą išgėrus) Abi labdaros organizacijos veikia kartu, suteikdamos emocinę ir praktinę paramą kiekvienam žmogui, kuris eismo įvykiuose neteko artimų arba jis buvo sužeistas arba jį palietė bet kokia mirtis ar trauma kelių eismo įvykio metu.

Jos patyrę savanoriai teikia pagalbą 365 dienas per metus.

Be to, ji teikia literatūrą, įskaitant apie koronerius ir apklausas, baudžiamąją ir civilinę teisę, apeliacinius skundus ir privatų baudžiamąjį persekiojimą. Ji taip pat teikia konsultacinę ir nemokamą teisinę pagalbą. SCARD siūlo kelių saugumo mokymo seminarus mokykloms ir organizacijoms. CADD kampanijos keičia teisinę sistemą, kad

įspėtų neblaivius vairuotojus ir atstatytų teisingumą tiems, kurių gyvenimus paveikė eismo įvykiai, kuriuos sukėlė neblaivūs vairuotojai. Ji taip pat siūlo pavienius seminarus vairuotojams, kurie prarado teisę vairuoti.

Pagalbos telefonas 0845 123 5542 (7 dienos per savaitę, 9:00-21:00)

Telefonas: 0845 123 5543 arba info@scard.org.uk ir

info@cadd.org.uk www.scard.org.uk ir www.cadd.org.uk

Organizacijos, kurios rengia specialiąsias kelių eismo saugumo kampanijas:**BUSK**

Veikia, kad pagerintų eismo augumą vaikams ir jauniems žmonėms, važiuojantiems autobusu, taksi ir automobiliu. Ji siūlo paramą ir gaires tėvams dėl kelių eismo saugumo, įstatyminės bazės ir samdomo transporto. Ruošia mokomąją medžiagą mokykloms ir koordinuoja Mokyklų transporto saugaus eismo savaitę. Gali supažindinti šeimas, kurios neteko artimųjų eismo įvykiuose.

01633 274944 arba

buskuk@aol.com [www.busk-](http://www.busk-uk.com)

[uk.com](http://www.busk-uk.com)

Learn + Live (Mokykis ir gyvenk)

Veikia, kad būtų sumažintas aukų skaičius keliuose tarp jaunųjų vairuotojų ir keleivių, rengdama kampanijas, kad būtų pagerintas vairuotojų rengimas ir egzaminavimas, įskaitant baigusiujų mokyklas vairuotojų egzaminavimą. Organizacijai vadovauja artimųjų netekę tėvai ir teikia patarimus ir paramą kitoms šeimoms, kurios neteko savo vaikų dėl be teisių važiuojančių, neblaivių ar nuo narkotikų apsvaigusiu vairuotojų.

01384 292571 ar

office@learnandlive.org.uk

www.learnandlive.org.uk

Organizacijos palaikančios žmones, kurie neteko artimųjų eismo įvykiuose dėl bet kokių priežasčių:

- „Cruse Bereavement Care“ 0844 477 9400 www.cruse.org.uk
- „Cruse Bereavement Care“ besirūpinanti vaikais ir jaunais žmonėmis, tel.: 0808 808 1677 www.rd4u.org.uk
- „Samaritans“ (Samariečiai) veikia 24 valandas per parą pagalbos linija, visiems, kam reikalingas pagalba
08457 909090 www.samaritans.org

Jei žuvo Jūsų partneris:

- Nacionalinė našlių asociacija 0845 838 2261 www.nawidows.org.uk
- „TheWAY Foundation“ (Fondas kelias) 0300 012 4929
www.wayfoundation.org.uk

Jei mirė vaikas ar vaiko artimasis:

- „The Child Bereavement Charity“ (Vaikų netekties labdaros organizacija), 01494 568900 www.childbereavement.org.uk
- „The Child Death“ (Vaikų mities) pagalbos linija 0800 282 986
www.childdeathhelpline.org.uk
- „The Compassionate Friends“ (Užjaučiantys draugai) 0845 123 2304
www.tcf.org.uk
- „Care for the Family“ (Šeimos priežiūros) 029 2081 0800 ar
www.careforthefamily.org.uk

Organizacijos, kurios rengia tvaraus transporto palaikymo kampanijas:

- Kampanija už geresnį transportą skatina tvaraus ir visuomeninio transporto plėtrą. www.bettertransport.org.uk
- Gyvosios gatvės skatina eismo saugumą ir prieinamumą pėstiesiems. www.livingstreets.org.uk
- „Sustrans“ plėtoja takus pėstiesiems ir dviratininkams. www.sustrans.org.uk

Vyriausybės institucijos, atsakingos už kelių saugą.

Toliau nurodytos vyriausybės institucijos atsakingos už kelių eismo saugumą ir mokymą. Galite kreiptis į atitinkamą organizaciją tiesiogiai, jei kili susirūpinimas dėl kelių eismo saugumo.

Transporto ministerija

Transporto ministerija atsakinga už kelių saugumo politiką, įskaitant gairių teikimą vietinėms savivaldos institucijoms (tokiomis temomis kaip vietinio greičio ribojimo ženklų išdėstymą) ir kelių eismo saugumo įstatymų peržiūrą (tokia kaip neblaivumo-vairavimo riba). Taip pat atlieka kelių eismo saugumo tyrimus ir organizuoja visuomenines kampanijas. Ji prižiūri keletą institucijų (žr. toliau). Ministerijos kelių eismo saugumui skyriui vadovauja Kelių saugumo ministras.

www.dft.gov.uk

Vietinės institucijos

Vietinės institucijos atsakingos už vietinius kelius, kurie nelaikomi greitkeliais ar pagrindinėmis sunkiojo transporto keliais. Vietinių institucijų greitkelių inžinieriai prižiūri vietinių kelių projektus, remonto darbus, žymėjimą ir greičio apribojimus. Vietinių institucijų kelių saugumo pareigūnai moko vaikus pėsčiųjų ir dviratinių taisyklių, budi prie mokyklų sankryžų ir vykdo vietines visuomenines kampanijas. Kreipkitės į vietinę instituciją, norėdami gauti daugiau informacijos.

Greitkelių agentūra

Greitekelių agentūra - institucija atsakinga už visų greitkelių ir pagrindinių kelių Anglijoje eksploatavimą, priežiūrą ir gerinimą. www.highways.gov.uk

Vairuotojų ir transporto registravimo agentūra

DVLA atsakinga už vairuotojų ir transporto priemonių licencijavimą ir kelių akcizo rinkliavų (mokesčių) surinkimą.

www.dvla.gov.uk

Vairavimo standartų agentūra

Vairavimo standartų agentūra atsakinga už vairavimo egzaminus ir platina informaciją apie kelių eismo taisykles, kokias kaip Greitekelių kodeksas.

www.dsa.gov.uk

VOSA (Transporto priemonių ir operatorių paslaugų agentūra)

„VOSA“ atsakinga už metinį transporto priemonių išbandymą ir privalomąją patikrą pagal sunkvežimių, autobusų techninės priežiūros standartus ir jų atitiktį įstatymams, įskaitant vairuotojų darbo laiko reikalavimus.

www.vosa.gov.uk

Eismo komisarai

Eismo komisarai regionine paskirti pareigūnai, atsakingi už bendrovių licencijavimą eksploatuoti sunkvežimius, autobusus ir kitas transporto priemones. Eismo komisarai turi galią išduoti ir atimti operatoriaus leidimą. Norėdami sužinoti savo eismo komisarą, apsilankykite adresu: www.dft.gov.uk ir paieškos langelyje įveskite „traffic commissioners“ (eismo komisarai).

69-70-ame psl. pateiktas agentūrų kontaktiniai duomenys, kurios susijusios su atitinkamos politikos ir įstatymiais reikalavimais.

Jūsų atstovai

Jei Jus neramina atitinkama vietinė eismo problema, Jūsų vietinis miesto tarybos narys gali Jums padėti. Jo kontaktinius duomenis rasite paskambinę į vietinę savivaldos instituciją.

Jūsų Parlamento narys (MP)

Jūsų MP darbas atspindėti Jūsų interesus Parlamente. Galite jiems parašyti ar susitikti ir aptarti bet kokius Jūsų bylos aspektus, į kuriuos, Jūsų manymu, jie turėtų reaguoti. Savo MP vardą galite rasti apsilankę el. adresu: „findyourmp.parliament.uk“ arba paskambinę į Parlamentą tel.: 020 7219 4272.

Jūsų vietinis Piliečių konsultavimo biuras gali pateikti nemokamą, bešališką ir konfidencialią informaciją, įskaitant finansinius ir teisinius klausimus.

Norėdami kreiptis į savo vietinį biurą, apsilankykite adresu: „www.citizensadvice.org.uk“

Padėka

Šį vadovą parašė organizacija „Brake“ (stabdžiai), finansuojant Teisingumo ministerijai.

Jis buvo parengtas bendradarbiaujant ir atvirai konsultuojantis su šeimomis, netekusiomis savo artimųjų eismo įvykiuose, ir įvairių organizacijų atstovais, įskaitant:

APIL (Asmeninių traumų teisininkų asociacija) Vyriausiųjų policijos pareigūnų asociacija (ACPO) Klinikinių patologų asociacija

Natūralaus laidojimo kapinių asociacija;
Britanijos konsultavimo ir psichoterapijos centro dėl korporacinio atskaitomumo asociacija

Anglijos ir Velso koronerių draugija
Baudžiamojo persekiojimo tarnyba
Užsienio ir Sandraugos reikalų ministerija
Jos Didenybės Teismų tarnyba
Vidaus reikalų ministerija

APKLAUSA

Karališkasis koledžo Psichiatrijos institutas,
Magistratų asociacija

MASS (Motorinių transporto priemonių eismo įvykių advokatų draugija) Teisingumo ministerija

Nacionalinė laidotuvių vadovų asociacija
Nacionalinis sveikatos ir klinikinio meistriškumo institutas

Nacionalinė policijos darbo gerinimo agentūra
Nacionalinė lygtinio nuteisimo tarnyba

Valstybinė jungtinių ir nepriklausom ritualinių paslaugų darbuotojų draugija

Neham Universitetinės ligoninės skyrius
Baudžiamojo teisingumo reformos biuras

Karališkoji Cornhill ligoninė, Aberdinas
STEP (Patikėtinių ir nekilnojamojo turto specialistų draugija) UK Transplant

Velso universitetinė ligoninė
Nukentėjusiųjų parama

Brake kelių eismo saugumo labdaros ribotos at sa komybės bendrovė turinti garantiją.
Registruota JK Nr.3260243
Registruota labdaros org. Nr.1093244

Įsipareigojimų atsisakymas: Šis vadovas yra skirtas išskirtinai informaciniam supažindinimui. Nors jame aprašyti teisiniai pro cesai ir procedūros, jomis nesiekiama pilnai ap rašyti visų tei sės pektų ir procedūrų ir įstatymų. Be to, procedūros gali taip pat keistis.

ISBN Nr.978-1-906409-16-6

Spausdino „Brake“

Autorė: MaryWilliams OBE

Brake yra pasirengusi nuolat tobulinti savo veiklą.

Laukiame bet kokių komentarų dėl šios direktyvos turinio, kuriuos galite siųsti raš tu nu rodytu adresu arba el. paštu .

Brake PO Box 548, Huddersfield HD1 2XZ

arba el. paštu: „brake@brake.org.uk“

Pagalbos telefonas 0845 603 8570

PRANEŠIMAS APIE AUTORINES TEISES

„Brake“ 2011

Visos pasaulinės teisės priklauso autoriui. No part of this publication or its design may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form by any other means whatsoever: i.e. photocopy, electronic, mechanical recording or otherwise without the prior written permission of the copyright holder.

Printed by E petch Printers Ltd 0161 303 9482

Dirbkime kartu

Šia knygelę išleido labdaros organizacija „Brake“ (Stabdžiai), kurią finansavo Teisingumo ministerijos ir lėšas tiesiogiai skyrė Bendrais nukentėjusiųjų ir liudytojų fondas

2011/12
Leidimas

**stabdykime
skerdynes
paremkime
nukentėjusiuosius**

pagalbos linija 0845

603 8570

helpline@brake.org.uk

Šią informaciją galite adresu: www.brake.org.uk
internete

Brake, PO Box 548, Huddersfield HD1 2XZ
Administrative enquiries: 01484 559909

ISBN Nr. 978-1-906409-16-6

Spausdino „Brake

Autorė: Mary Williams OBE

Registruota labdaros

organizacija Nr.1093244

Brake 2011